Беларусам не патрэбен Майдан, беларусам патрэбны чэсныя, дэмакратычныя выбары!

На прастор, на шырокі разлог
Выхадзі, мой народ, грамадою.
Якуб КОЛАС

№ 61 (4519)

4 жніўня 2020 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец:УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

Народная Воля

Да ўвагі!

Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Выказваем шчырую ўдзячнасць усім, хто павіншаваў "Народную Волю" з 25-гадовым юбілеем!

Калектыў рэдакцыі запэўнівае Вас, што і ў далейшым газета будзе служыць Беларусі, яе народу, адстойваючы прынцыпы дэмакратыі, правы чалавека, высокадухоўныя каштоўнасці.

Жадаем кожнаму з Вас, шаноўныя прыхільнікі "Народнай Волі", моцнага здароўя, доўгіх гадоў жыцця, плёну ў працы і радасці ад здзяйснення мар.

Калектыў рэдакцыі газеты "Народная Воля".

БЕЗ РЭТУШЫ

Валерый КАРБАЛЕВІЧ

Як прадухіліць Майдан

У беларускім грамадска-палітычным жыцці складваецца дзіўная сітуацыя. Многіх хвалюе адно пытанне: ці будзе Майдан? Гэта ж тэма бурна абмяркоўваецца ў сацыяльных сетках.

Адметна, што штабы альтэрнатыўных кандыдатаў пра Плошчу нічога выразна не кажуць. Толькі цьмяна намякаюць на неабходнасць абараняць свой выбар. Маўляў, калі ўлады пойдуць на фальсіфікацыю вынікаў галасавання, то народ мае права на пратэстныя выступленні.

Парадокс у тым, што адзіныя, хто ўвесь час заяўляе пра Майдан, – гэта прадстаўнікі ўлады. Аляксандр Лукашэнка гаворыць пра Майдан, "майданутых", пра вулічныя пратэсты амаль у кожным выступленні. Зразумела, ён прагаворвае тое, ад чаго страціў спакой, што яму баліць, што яго турбуе. Прычым, як мне здаецца, кіраўнік дзяржавы не ўпэўнены ў здольнасці структур МУС справіцца з абураным народам, таму намякае на то, што можа заклікаць на дапамогу войска. Актыўна пужаюць Майданам дзяржаўныя СМІ.

Такім чынам, прывід Майдана лунае ў паветры, і яго выклікае ў першую чаргу сама ўлада. І чым больш яна імкнецца пазбавіцца ад гэтай назойлівай ідэі, чым мацней імкнецца запужаць народ, тым больш маральна рыхтуе грамадства да непазбежнасці вулічнага пратэсту. Калі духаў выклікаюць, то яны абавязкова з'яўляюцца. Пра гэта вам скажа любы спірытолаг.

Аднак улады старанна абыходзяць пытанне, у чым прычына пагрозы Майдана, чаму людзі абураны і гатовы пратэставаць.

А якраз гэта пытанне і з'яўляецца галоўным. І адказ на яго відавочны. Бо ўлады, мяркуючы па тым, што адбываецца, не збіраюцца праводзіць свабодныя, сумленныя выбары, а, як звычайна, займаюцца іх імітацыяй. Пра гэта сведчыць шмат фактаў.

У выбарчыя камісіі не допушчаны прадстаўнікі альтэрнатыўных кандыдатаў.

Спачатку ўлады адмовіліся ад назіральнікаў АБСЕ, не даслаўшы своечасова запрашэнні. Рашэнне ЦВК аб абмежаванні колькасці назіральнікаў на выбарчых участках адсякае ўсіх незалежных назіральнікаў. Інакш кажучы, на гэтых выбарах сапраўднага назірання можна не чакаць. Бо назіранне ад праўладных арганізацый – гэта, уласна, не назіранне, а група падтрымкі выбарчых камісій. Ліквідуецца апошні механізм, з дапамогай якога грамадства магло б хоць нейкім чынам, вельмі ўскосна адсочваць працэс галасавання.

ЦВК адмовілася ад прапановы ўсталяваць відэакамеры на выбарчых участках.

Увогуле, улады выключылі з выбараў найбольш моцных альтэрнатыўных кандыдатаў: Віктара Бабарыку, Валерыя Цапкалу, Сяргея Ціханоўскага.

Забаронены незалежныя сацыялагічныя апытанні.

Людзей ужо пачынаюць заганяць на датэрміновае галасаванне.

Не вядома, ці будуць шторкі на выбарчых кабінах. Калі не, дык такім чынам не будзе захавана таямніца галасавання.

Ва ўладаў ёсць дастаткова просты спосаб прадухіліць Майдан: правесці свабодныя, дэмакратычныя, сумленныя выбары. Але, хутчэй за ўсё, яны на гэты крок не пойдуць.

У прынцыпе, імітацыя выбараў у Беларусі адбываецца больш 20 гадоў. Але дасюль сітуацыю мікшыравала тое, што існы рэжым меў значны давер з боку грамадства, Аляксандр Лукашэнка карыстаўся падтрымкай адноснай большасці насельніцтва.

А цяпер грамадства прачнулася і са здзіўленнем убачыла, што рэальных выбараў у краіне няма. А замест іх адбываецца ўзурпацыя ўлады. І, натуральна, гэта выклікае абурэнне людзей. Яны не могуць паверыць, што такое стаўленне ўлады да народа можа адбывацца сёння, у XXI стагоддзі, у цэнтры Еўропы. Цяпер у большасці краін Афрыкі праходзяць больш-менш свабодныя выбары. А беларусы ўжо чвэрць стагоддзя гэтага пазбаўлены.

Дарэчы, паводле дадзеных Інстытута сацыялогіі, давер да Цэнтральнай выбарчай камісіі ў сакавіку-красавіку ў Мінску складаў толькі 11%. Думаю, пасля ўсіх скандальных рашэнняў ЦВК апошняга часу давер да ведамства Лідзіі Ярмошынай сягае да нуля.

Галоўнае прынцыповае адрозненне беларускіх выбараў ад сапраўдных свабодных выбараў палягае ў ролі дзяржавы.

Аксіёма дэмакратычнай выбарчай кампаніі – нейтралітэт дзяржаўных інстытутаў, іх неўмяшанне ў барацьбу розных кандыдатаў і палітычных сіл. У Беларусі ж органы ўлады – галоўны суб'ект выбараў.

На забеспячэнне патрэбнага выніку працуе ўся дзяржаўная машына. Самае дзіўнае, што гэтую ролю дзяржавы ніхто не збіраецца хаваць. Тое, што ў дэмакратычных краінах лічыцца нонсэнсам, у Беларусі норма.

У выніку ўсе апаненты Аляксандра Лукашэнкі змагаюцца не з ім, а з усёй дзяржаўнай машынай. Не дзіва, што кіраўніца ЦВК Лідзія Ярмошына назвала агітацыю некаторых кандыдатаў часткай "антыдзяржаўнага плана". У межах згаданай парадыгмы яно так і ёсць: выступленне супраць Лукашэнкі ёсць выступленне супраць дзяржавы.

У гэтым і палягае трагедыя беларускага соцыуму. Адсюль і ўсе жахі, звязаныя з Майданам.

БЛІЦ

Ці будзеце вы падчас падліку галасоў агучваць інфармацыю па кожным бюлетэні?

Такое пытанне "Народная Воля" задала старшыням участковых камісій.

Яўген ЛАДЗЯТА, старшыня камісіі ўчастка для галасавання №42, ДУ "Цэнтралізаваная сістэма дзяржаўных публічных бібліятэк г.Мінска", бібліятэка-філіял №11:

– Вызначымся, як будзем праводзіць падлік галасоў. Можа, нейкія рэкамендацыі паступяць. Ніякіх сакрэтаў не будзе, агучым агульную суму галасоў, будзем дзейнічаць максімальна празрыста.

Святлана ЗАЙКОЎСКАЯ, старшыня камісіі ўчастка для галасавання №5, ДУСА "Бяльніцкі дом-інтэрнат для састарэлых і інвалідаў":

– Я вельмі занята цяпер. І навошта наогул усе гэтыя пытанні? Я разумею, што вельмі адказны момант для краіны. Мы будзем рабіць усё ў адпаведнасці з заканадаўствам.

Міхаіл ДАРАШКОЎ, старшыня ўчастковай выбарчай камісі №7 Савецкага раёна г.Гомеля, дырэктар ДУА "Сярэдняя школа №28 імя Э.В.Сярогіна":

– Я ўжо чвэрць стагоддзя ўзначальваю ўчастковыя камісіі – на прэзідэнцкіх, парламенцкіх, мясцовых выбарах. І скажу так: Выбарчы кодэкс не патрабуе дэманстрацыі кожнага бюлетэня і агучвання таго, якому кандыдату ў гэтым бюлетэні аддадзена перавага. І мы ў камісіі пры падліку галасоў 9 жніўня гэтага рабіць не будзем. Будзем толькі асобна падлічваць бюлетэні і агучваць вынікі са скрыняў датэрміновага і асноўнага галасавання.

Святлана БУДКЕВІЧ, старшыня камісіі ўчастка для галасавання №22, ДУА "Дзіцячая харэаграфічная школа №1 г.Мінска":

– Мы не будзем агучваць інфармацыю па кожным бюлетэні, і, як вядома, такой практыкі не было раней. Сябры камісіі і назіральнікі будуць прысутнічаць пры падліку галасоў. Ускрылі скрыню, падлічылі – агучылі. Затым – іншая скрыня. А па кожным бюлетэні ніхто і ніколі інфармацыю не даваў.

Вольга МОЎЧУН, старшыня Гагарынскага ўчастка для галасавання №4, ДУА "Пачатковая школа №6 г.Вілейкі":

– Як гэта – даваць інфармацыю па кожным бюлетэні? Пры падліку паказваць кожны ліст і інфармаваць, за каго прагаласавалі? Трэба будзе ўдакладніць…

Сяргей ЛАВІТ, старшыня сталічнай камісіі ўчастка для галасавання №9, памяшканне станцыі "Калядзічы":

– Не адказваю ні на якія пытанні па тэлефоне. Прыходзьце на ўчастак – пагутарым.

Ганна ЛЕБЕДЗЕВА, старшыня камісіі сталічнага ўчастка №32, Цэнтр рэабілітацыі і сацыяльнай падтрымкі інвалідаў ГА "Беларускае таварыства інвалідаў":

– Мы карыстаемся метадычнымі матэрыяламі Цэнтрвыбаркама, і ў адпаведнасці з гэтым будзе адбывацца падлік галасоў.

А ці будзем даваць інфармацыю па кожным бюлетэні? Калі вам гэта вельмі цікава, то самі і пачытайце метадычныя матэрыялы і там знойдзеце адказ. А я яго і так ведаю…

Сяргей МІКЕНЯ, старшыня Ленінскага ўчастка для галасавання №2, ДЛГУ "Валожынскі лясгас":

– Пакуль не было рэкамендацый ад Цэнтрвыбаркама наконт таго, каб даваць інфармацыю па кожным бюлетэні, таму падлік галасоў і агучванне вынікаў будзе традыцыйным метадам. Але не магу вам сказаць, што адбудзецца да 9 жніўня.

Сяргей КАВАЛЬЧУК, старшыня камісіі ўчастка для галасавання №1, ДУ "Хакейны клуб "Нёман", г.Гродна:

– Я па тэлефоне ніякай інфармацыі не даю. У нас усё будзе адбывацца згодна з выбарчым заканадаўствам.

Апытвалі Анатоль ГАТОЎЧЫЦ, Міхал КАРНЕВІЧ, Марына КОКТЫШ.

КАМЕНТАРЫЙ

Юрый ЧАВУСАЎ, юрыст:

«Выбарчыя камісіі працуюць на замову...»

– Няма даверу да вынікаў, якія агучваюць выбарчыя камісіі.

Канкрэтны прыклад: назіральнік на 65-м выбарчым участку Заводскага раёна Мінска Валерый Рабцаў звярнуўся ў камісію з прапановай, якая не парушае Выбарчы кодэкс: сябры ўчастковай камісіі збіраюць бюлетэні ў агульны стос, затым адзін з сябраў камісіі сартуе бюлетэні, пададзеныя за кожнага з кандыдатаў, і агучвае кожны бюлетэнь. Гэта абсалютна адпавядае Выбарчаму кодэксу! Тым не менш старшыня ўчастковай камісіі адказвае, цытую: ***"Гласный пересчет каждого бюллетеня, находящегося в ящике для голосования, законодательством не предусмотрен"***.

Усе ведаюць, што ў нас ёсць датэрміновае галасаванне, у тым ліку прымусовае. І падлік галасоў – той момант, калі ўсе ранейшыя хібы можна выправіць такім чынам, каб атрымаць неабходныя лічбы. Парушэнні здараюцца, назіральнікі іх заўважаюць, але насамрэч сістэма мае шмат кампанентаў, на этапе якіх адбываюцца фальсіфікацыі.

Няма ніякага даверу камісіям, якія сфарміраваны без удзелу апазіцыі, прадстаўнікоў кандыдатаў у прэзідэнты, грамадскасці. Высветлілася, што некаторыя людзі наогул трапілі ў камісіі незаконна, бо грамадзяне за іх не падпісваліся.

Выбарчыя камісіі не карыстаюцца даверам, бо больш за 20 гадоў яны проста выконваюць палітычны загад. Іх задача правесці выбары так, як патрэбна выканаўчай уладзе, іх не цікавіць воля беларускага народа. На жаль, выбарчыя камісіі працуюць на замову.

ТОЧКА ЗРЕНИЯ

Александр ФЕДУТА

Трактор оставили без хозяина

31 июля в Хойниках, через двое суток после пикета в поддержку Светланы Тихановской, был задержан тракторист Евгений Васильков.

Имя его мало кто слышал, а вот видели по крайней мере девяносто три тысячи белорусов. Васильков – тот самый «хойникский тракторист», который записал и вывесил в свободный доступ на видеоканале ютьюб в интернете свое обращение к белорусским учителям, руками которых в массе своей и осуществляются фальсификации результатов народного волеизъявления.

Традиционно, когда такие слова произносили или писали представители «высоколобой» интеллигенции, «городские», им тут же возражали многочисленные учителя. Причем вовсе не обязательно записные сторонники действующей власти. Помню, как спорили со мной после очередной из моих «колонок» на эту тему Анна Северинец и Евгений Ливянт, люди весьма и весьма уважаемые, в том числе и за свою независимую позицию.

А тут вот высказался тракторист. Он записал пятнадцатиминутный ролик «Про выбор» – обращение к учителям и работникам учреждений культуры. По его словам, система строится на воровстве. Доярка крадет молоко, электрик – лампочки, учителя и работники культуры – крадут будущее. Потому что именно они составляют значительную часть избирательных комиссий. Именно они осуществляют нечестный подсчет голосов, не дают наблюдателям достоверной информации, подчиняются начальству, требующему от них покорности.

Аргументы хойникского тракториста показались мне заслуживающими внимания. В частности, главный: если вам не нравится то, как вы живете, почему вы делаете все, чтобы продолжать жить именно так, а не иначе? Почему вы – вы, а не Лукашенко – боитесь перемен и раз в пять лет отказываетесь действовать по закону, а не по приказу? Не отвечайте за Лукашенко – отвечайте за себя.

Это был упрек, как говорится, по существу. Евгений Васильков обратил внимание, в какой – на самом деле – бедности в сравнении с чиновниками, силовиками, идеологами всех мастей живет сельский учитель. Говорил он о тех людях, которых знал; в частности, говорил Евгений, одна из таких учительниц преподавала еще ему самому, а теперь – его детям. И жизнь ее за эти годы ничуть не стала лучше.

Как, впрочем, не стала лучше и жизнь самого Василькова, как бы он ни работал.

А на видео был перед нами вполне крепкий мужчина, явно не злоупотребляющий спиртным, не бегающий от работы. Такому бы – при нормальной системе оплаты труда или при условии свободного выделения земли и кредитов под фермерство – процветать. А вот не процветает.

Уже после задержания Василькова – с традиционным ныне для избирательной кампании диагнозом «неподчинение сотрудникам правоохранительных органов» – в интернете появилось большое интервью с ним. С горечью говорил тракторист о деревне, в которой опустевшие дома сносят, освободившееся место распахивают, а дальше… Дальше – бурьян.

Задерживали Василькова, как можно предположить, скорее всего, из-за того самого ролика в интернете, которому уже больше месяца. Вероятно, именно для того, чтобы посадить на «сутки» – традиционные в наших условиях десять-пятнадцать суток. Мужик яркий, здоровый. А вдруг не только на пикет, но и на акцию протеста выйдет?

На пикет, после которого Василькова, как мне кажется, и решили изолировать на некоторое время от бурной интернет-деятельности, в Хойниках вышли 300 человек. А всего в районном центре живет 13.400 человек. Много это или мало? Достаточно, чтобы забеспокоилось начальство: вдруг 10 августа будет больше? Вот и убрали тракториста-блогера с глаз долой.

Трактор остался без хозяина. Хотя, возможно, найдут на время другого тракториста, чтобы меньше дружил с интернетом.

Но как раз Евгений Васильков и кажется мне главной фигурой, своеобразным символом происходящих в мозгах людей перемен. Никто ведь не заставлял его записывать обращение к учителям, не предлагал ему за это деньги, не выписывал гранты. И на пикет его не партийность повела – совесть, желание что-то наконец изменить.

Я не знаю, каким он выйдет после этих самых «суток». Скорее всего, освободят его в какой-то другой стране. Но вот в какой именно?

Какой будет Беларусь после 9 августа?

Нет у меня ответа. У Евгения Василькова свой ответ, наверное, был бы: он вообще, судя по всему, за словом в карман не полезет. Но вот связаться с ним я вовремя не сумел, так что, скорее всего, получим мы с ним ответ на этот вопрос одновременно.

И мне почему-то хочется, чтобы этот ответ трактористу из Хойников понравился.

ЗА ПРОХОДНОЙ

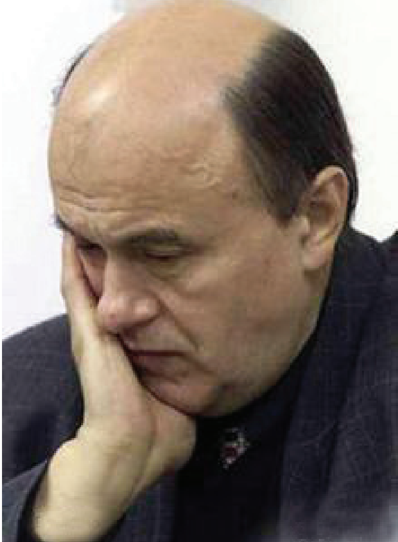
Выйдут ли рабочие на площадь?

Какие сегодня настроения на заводах и фабриках? Поддержит ли рабочий класс тех кандидатов в президенты, которые выступают за новую Беларусь? Могут ли 10 августа из-за всеобщей забастовки остановиться крупнейшие предприятия страны?

*"Народная Воля" поинтересовалась мнением лидера Свободного профсоюза металлистов **Александра Бухвостова**.*

– Александр Иванович, вы знаете, какие сегодня настроения на предприятиях? Выйдет ли народ на улицу?

– По моим наблюдениям, сегодня на протесты выходят прежде всего те, кто думает о будущем и перспективах, они остро выражают свое несогласие с существующим режимом. А есть немало тех, кто думает не о далеких перспективах, а лишь о том, как сейчас выжить, эти люди менее активны.

На мой взгляд, среди кадровых рабочих не так остро стоит вопрос перемен. Некоторые работают по 10–15–25 лет на одном предприятии, и даже если они выходят на работу не каждый день, то получают две трети заработка, а на некоторых предприятиях зарплаты довольно высокие. У рабочих есть внутреннее чувство, что в случае глобальных перемен они могут потерять эту призрачную стабильность. Так рассуждают и многие из тех, кто работает и получает пенсию. В сумме у них выходит не так уж и плохо, во всяком случае прожить на эти деньги можно.

Если бы независимые профсоюзы могли работать на всех предприятиях, как ФПБ, то мы регулярно напоминали бы людям о том, что надо бороться за свободу волеизъявления рабочего. Люди закабалены контрактами, везде присутствует административный и идеологический контроль.

Без большой политической забастовки сложно победить этот режим: у власти еще есть ресурс, в том числе и силовой. И одно дело, когда люди приходят на санкционированные акции протеста с концертами и песнями, и совсем другое – несанкционированное мероприятие после выборов, когда придется лицом к лицу столкнуться с ОМОНом.

– Но у нас всегда выходили на площадь после президентских выборов.

– И в этот раз могут выйти. Тем более если будут массовые фальсификации результатов голосования. Хотелось бы надеяться на более-менее справедливые выборы, но в наших условиях это, конечно, звучит смешно. Хотя все, кто приходит на встречи с кандидатами в президенты, требуют лишь честных выборов. На это основной упор.

Старая оппозиция фактически не участвует в выборах, она ушла в тень, даже политические партии на второстепенных ролях. Должен быть яркий политический лидер, который сможет удержать страну.

– Тихановская сможет?

– Сегодня, как ни крути, выбор остается между Лукашенко и Тихановской…

– Вы сами за кого?

– За перемены.

В 1994 году я не верил, что Лукашенко выиграет выборы. Но оказалось, что все возможно! Может, и в этот раз народ свой выбор сделает. Хотя сегодня ситуация иная…

К огромному сожалению, у независимых профсоюзов сегодня нет общей оценки ситуации по каждому предприятию. Но по той информации, что до нас доходит, вряд ли будет массовая поддержка альтернативного кандидата со стороны рабочего класса. В регионах, конечно, проблемы стоят острее. Но, думаю, 10 августа предприятия будут работать.

Хотя, еще раз повторю, ситуация может измениться в любой момент. Вот сегодня Александр Лукашенко будет выступать в Палате представителей с посланием. И кто знает, вдруг он скажет: *"Устал, ухожу…"*?

Марина КОКТЫШ.

ПАЗІЦЫЯ

Віктар ШУМЕЛЬ:

«Я быў не першы, хто напісаў заяву аб выхадзе з прафсаюза»

*Дырэктар гродзенскага Цэнтральнага спартыўнага комплексу "Нёман" **Віктар Шумель** у адкрытым лісце да старшыні Федэрацыі прафсаюзаў Беларусі Міхаіла Орды прапанаваў адмовіцца ад падтрымкі федэрацыяй любога кандыдата ў прэзідэнты, захоўваючы нейтралітэт. Сам жа напісаў заяву аб выхадзе з прафсаюзаў. Некаторыя яго падначаленыя прынялі аналагічнае рашэнне. Міхаіл Орда публічна адказаў на ліст Шумеля.*

Сёння спадар Віктар – субяседнік "Народнай Волі".

– Віктар, пасля такога прынцыповага ўчынку вы яшчэ працуеце на сваёй пасадзе?

– Так, я па-ранейшаму на сваёй пасадзе. Праблем пакуль не было, ніхто з вышэйшага кіраўніцтва са мной не размаўляў па гэтым пытанні.

– А што падштурхнула вас напісаць заяву аб выхадзе з прафсаюзнай арганізацыі, даслаць адкрыты ліст спадару Орду, прычым моцна пакрытыкаваўшы яго за тое, што ён заявіў, быццам усе-ўсе падтрымліваюць дзеючага прэзідэнта?

– Я быў не першы, хто напісаў заяву аб выхадзе з прафсаюзнай арганізацыі. Людзей абурыла тое, што ад іх імя Міхаіл Орда гучна аб'явіў на ўсю краіну аб падтрымцы аднаго кандыдата, хоць такой думкі прытрымліваюцца далёка не ўсе. І я таксама не згодны з яго пазіцыяй.

– Дарэчы, якую ролю ў вашай арганізацыі адыгрывае прафсаюз?

– На добры лад, ён павінен бараніць правы працоўных. Але ў нас яго галоўная функцыя зведзена да размеркавання пуцёвак, падарункаў і абслугоўвання ўлады.

Прафсаюз не стаў на абарону людзей, калі ім пачалі навязваць драпежную кантрактную сістэму, калі іх пачалі лічыць дармаедамі. Затое, бачыце, Орда заклікае аднадушна падтрымаць кандыдата ў Прэзідэнты, які сёння прадстаўляе ўладу.

– У вас, напэўна, немалы працоўны калектыў, работнікі ўзнімаюць пытанні аб павышэнні заработнай платы?

– У нас працуе 150 чалавек. Заробкі невысокія, як і ў многіх бюджэтных арганізацыяй. Людзі разумеюць, што я як дырэктар не магу істотна паўплываць на іх павышэнне. Мая задача – каб была справядлівасць у размеркаванні нагрузкі і налічэнні зарплаты.

– Выбарчая кампанія падыходзіць да завяршэння. Наколькі, на ваш погляд, яна адпавядае дэмакратычным нормам?

– На жаль, яна несправядлівая ў адносінах да шэрагу прэтэндэнтаў на пасаду Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь. Паглядзіце, як тэндэнцыйна падаюць яе ўсё афіцыйныя сродкі масавай інфармацыі.

– Самі пойдзеце на выбары?

– Абавязкова.

Міхал КАРНЕВІЧ.

ПО СЛУЧАЮ

Кошмарные сны Андрея Муковозчика

Печально известный политический колумнист газеты «Беларусь сегодня» Андрей Муковозчик в последнее время плохо спит – сам в этом признался в колонке под названием «Четвертый сон Нины Павловны». Кошмары человеку снятся от самого больного, по мнению автора, вопроса в мире – вмешательства в чужие выборы.

Политики друг друга обвиняют, ругаются, но вот, похоже, при этом крепко спят. А плохо спит Муковозчик. Что ж, такой он человек. Бывает.

И его можно понять: только уснешь, как три наяды приснятся, да еще в окружении 33 богатырей-«вагнеровцев». Только глаза откроешь – деньги находят за печкой. И думай, Муковозчик: транши эти из России или из Америки, и от кого конкретно? В общем, вмешательство в наши элегантные выборы налицо, а чье оно – не понятно.

Как уже всем известно, 33 боевика из частной военизированной компании Вагнера пойманы благодаря бдительности работниц профсоюзного санатория «Беларусачка». Здоровяки приехали в униформе, водку не пили, с женщинами, понимаешь, не знакомились, в карманах имели суданские фунты. Дураку понятно, что они диверсанты, а приехали не отдыхать, а помогать жене блогера-хулигана организовать беспорядки. Привезли с собой три баула, содержимое нашим следователям не показали, чем еще более усилили подозрение. Даже работницы санатория с глубоким сожалением поняли, что баулы не заполнены бутылками «Столичной» и презервативами. А что если они забиты под завязку дохлыми крысами? Прощай, водопровод в «Дроздах»?

Мало того, правоохранителям следовало бы проверить всех белорусов на предмет обнаружения предметов, которые могут говорить об их приготовлениях к беспорядкам. Почти у всех легко можно обнаружить кухонные ножи, а у некоторых – и ружья. Не верьте, если станут говорить, что ножами они режут исключительно колбаску и помидорки, а с ружьями ходят в лес на охоту. В нынешнее тревожное время наличие ножей и ружей нужно истолковывать только как приготовление к беспорядкам. Будут отрицать – используйте «детектор лжи» – зажмите то, что мешает плохому танцору, дверью и спросите вежливо и спокойно: «С какой целью приготовили ножи и ружья?» Поверье, немедленно последует ответ: «С целью дестабилизации обстановки». Можно также пригрозить отправкой интимных фото из кабинок для голосования одной даме из одного трехбуквенного ведомства (я не о КГБ). Ответ будет тем же.

Что касается найденных с третьей попытки у одного блогера за диваном 900 тысяч долларов, скажу так: жуткий непрофессионализм следователей. Они сигнал получили? Получили. Почему только с третьего захода обнаружили и почему такую малую сумму? Посмотрели только за диваном? Муковозчик правильно пишет, что нужно было посмотреть еще и за печкой. Там наверняка еще пара-тройка миллионов лежит. Смотрели ли в сарае? Уверен, там спрятан танк. Выгоняйте его на улицу, определяйте марку. Если новейшая «Армата» – ноту протеста Путину, если «Абрамс» – разрыв отношений с Трампом. А если и не танк, так джип, на котором легко прорываться через границу. В бане вполне могут прятаться оставшиеся «вагнеровцы». Наши следователи, способные в банке найти деньги, а в картинной галерее – картины, в бане могут найти не только купальщиц.

Теперь о трех наядах, что приплыли на лодке прямо в сон Муковозчика и повергли достопочтенного в нервную дрожь. Правда, Андрей еще не видел наяву кричевских наяд Скачкову и Ивкину, особенно когда они в подогретом настроении после двух литров «Боброва» и литра коньяка. Зрелище, вам доложу, достойное кисти художника и сна Муковозчика.

Так вот одна из этих наяд, тревожащих воображение политколумниста газеты «Беларусь сегодня», музыкант. По легенде. Любит играть Вагнера на флейте. А по сути – прекрасно знакома с предвыборными технологиями, пишет Андрей. Я вам по секрету больше скажу: осваивала она их в Невеле и Пскове с помощью друзей из прибывшей группы «туристов».

А вторая грация? А у нее сестра в банке, где деньги нашли и картины. Во как всё взаимосвязано! Копни поглубже сестричку – найдешь на кухне ножик и в холодильнике котлеты. Про ножи мы уже говорили, а котлеты... Догадались, чьего они приготовления! Ну, всё взаимосвязано.

А основная? Притворяется домохозяйкой, любящей женой и матерью. А почему бы Валерию Вакульчику не проверить вполне правдоподобную версию о том, что она прошла подготовку в Рязани, умеет жарить котлеты на лету – то есть во время прыжка с парашютом с Ил-76. Знает два иностранных языка – русский и английский. Знает хорошо, что должно давно насторожить наших чекистов. Лучше всего учат языкам в известных зданиях на Лубянской площади в Москве и на набережной Принца Альберта в Лондоне.

Кто придумал этих боевых наяд? – задается вопросом А.Муковозчик. ЦРУ или ФСБ? Пиарщик Шкляров?

У меня есть ответ и на этот вопрос. После 9 августа я вам открою этот секрет.

А пока спите спокойно, товарищ Муковозчик.

Сергей НЕРОВНЫЙ.

г.Кричев.

ЧЕЛОВЕК И ГОСУДАРСТВО

Ганцевичская эпопея,

или Как власть, используя милицию и суды, не позволяет журналистам исполнять свой профессиональный долг

В тот день, когда в разных городах Беларуси состоялись акции солидарности с задержанными в период сбора подписей за выдвижение претендентов на пост Президента страны, за решеткой оказались два ганцевичских журналиста – **Сергей Багров** и **Александр Позняк.** Нет, они не были участниками пикета или митинга, они просто работали, исполняя свои профессиональные обязанности. Вели прямой эфир с места события – с площади, которая считается главной в небольшом райцентре.

Казалось бы, кто имел право оказать противодействие местным журналистам? Так нет же, не просто прервали их работу в прямом эфире, но еще и избили. Мало того, судили по двум статьям: неповиновение милиции и участие в несанкционированном мероприятии. Сергею Багрову дали 15 суток ареста, Александра Позняка оштрафовали на 810 рублей.

Кто же такие те, кто грубо посягнул на законные права репортеров? Может, какие-то юные милиционерчики, не знающие своих полномочий и решившие показать удальство перед местными девочками? Нет, в брутальном задержании журналистов главную роль играли подполковник **Виталий Кулешов**, он же начальник райотдела внутренних дел, а также его заместитель майор **Максим Лукьянч**ик, который одновременно является главным идеологом местного милицейского аппарата. За их плечами не один год работы в правоохранительных органах, им не нужно рассказывать о свободе слова, правах журналистов, находящихся при исполнении профессиональных обязанностей. Впрочем, к ним я еще вернусь, а пока назову остальных фигурантов беззакония по отношению к безобидными репортерам «Ганцавіцкага часу».

Сергея Багрова судила **Оксана Копач**. Вердикт Александру Позняку выносила **Екатерина Груда**. Можно только догадываться, почему дело рассматривалось в Барановичах, а не в Ганцевичах, где действует районный суд. Возможно, боялись, что на защиту журналистов поднимется весь городок, который, как пчелиный улей, гудит до сих пор от того, что произошло на площади, где размещается вся районная власть.

Действительно, для провинциальных Ганцевичей это, пожалуй, первая протестная акция с таким жестоким подавлением. Среди задержанных оказался и 27-летний **Виталий Цыбулько**. На него навалились сразу несколько милиционеров, один из них притиснул голову мужчины коленом к земле так, что могло случиться то, что произошло в американском городе Миннеаполисе с темнокожим Джорджем Флойдом, которого таким же образом полицейский Дерек Шовен задушил. Замечу, кадры брутального задержания Виталия в тот же вечер облетели по интернету весь белый свет.

Но вернемся к истории с журналистами. Поскольку они вели прямой эфир, то успели зафиксировать на видео не одну картинку, характеризующую рьяность нашей доблестной милиции. Вот люди в погонах начинают хватать собравшихся на площади. Их грубо валят на землю. Слышна нецензурная брань. Журналистам бесцеремонно мешают исполнять профессиональные обязанности. Расправившись с малочисленными участниками пикета, группа милиционеров окружает репортеров. Та же нецензурная брань, в ответ на которую слышен журналистский голос: «Не трогайте камеру! Не ломайте руки! За что вы бьете меня?!» Звуки избиения. Затем мелькание камеры сопровождается чудовищным нелитературным монологом. Вместе с восемью другими лицами журналистов доставляют в местный изолятор, где они томятся до утра. В 8.30 с ними хотели встретиться адвокаты, но их даже не пустили в районный отдел милиции. Через переговорное устройство они услышали «Ждите», и лишь где-то через час сообщили, что Сергея Багрова и Александра Позняка уже отвезли в суд Ганцевичского района. Когда защитники прибыли туда, журналистов они не увидели, и никто ничего внятного сказать не мог. Лишь ближе к одиннадцати утра адвокатов официально уведомили, что журналистов будут судить в Барановичах. Пришлось срочно мчаться туда, а это километров под сто.

О том, как проходил суд, я расскажу позже, а сейчас давайте порассуждаем над тем, из-за чего все же заковали в наручники ни в чем не повинных журналистов. Так, как уже сказано выше, в периферийном райцентре проходила акция солидарности с задержанными в Гродно во время пикета по сбору подписей за выдвижение претендентов на пост Президента страны. Да, официального разрешения властей на ее проведение не было. Но при чем здесь репортеры? Не они же решили выйти на площадь и провести протестную акцию? Но, узнав о ней, по долгу своей работы появились на месте события. Казалось бы, у всех свои интересы и свои цели – у непосредственных участников акции, сотрудников милиции и тех же местных журналистов. По большому счету людей в погонах должно интересовать только то, как обеспечить безопасность репортеров при выполнении ими профессиональных обязанностей. Если они, пишущие и снимающие, не нарушают закон, то мешать им в работе нельзя. Если есть претензии к участникам акции – думайте, как в соответствии с законом действовать.

А что в данном случае получилось? Журналисты пострадали не меньше, а то и больше, чем те, кто вышел на площадь протестовать. Думаете, тот же начальник райотдела милиции подполковник Виталий Кулешов не знал, что репортеров нельзя трогать, поскольку они выполняют свой профессиональный долг и законы о СМИ и о массовых мероприятиях дают им право находиться там, где происходят события, и передавать оттуда информацию? Знал, конечно. Как знал и о том, что законодательство четко разграничивает: журналист и участник массового мероприятия – это два разных субъекта.

Аналогично и в правовых актах Организации Объединенных Наций утверждается, что *«журналисты не должны подвергаться наказаниям за то, что они законно выполняют свои функции»*.

Так все же почему подполковник Виталий Кулешов и майор Максим Лукьянчик вместе с группой подчиненных милиционеров набросились на репортеров «Ганцавіцкага часу»? Предположу: они выполняли приказ людей, облеченных властью, которые не желают, чтобы информация о протестных настроениях граждан широко тиражировалась и становилась известной не только в нашей стране, но и за ее пределами. А значит, им приказано (гласно или негласно) репрессировать не только инакомыслящих, но и журналистов, освещающих их акции.

Реалии сегодняшнего дня не позволяют привлечь к ответственности Кулешова и Лукьянчика, однако пусть они задумаются над тем, что рано или поздно, но наступят времена, когда та же Фемида спросит с них за все прегрешения, которые они допустили перед законом. А сейчас зададим им только один вопрос: господа офицеры, вас не мучает совесть за то, как вы поступили по отношению к безвинным журналистам? Ганцевичи – городок маленький, завтра вы встретитесь на улице с теми же Сергеем Багровым и Александром Позняком – как посмотрите им в глаза? Или быстренько перейдете на другую сторону улицы? А может, думаете, что вас скоро переведут на работу в другой район? Но и там может возникнуть подобная ситуация. Поэтому мой совет как правозащитника: служите только Его величеству Закону. Власти предержащие приходят и уходят, а Закон остается. И за его нарушение вам, не исключено, придется отвечать и через какое-то время.

А теперь впору обратить ваш взор, уважаемые читатели, на действия барановичских судей Оксаны Копач и Екатерины Груды. Вот ганцевичские милицейские начальники представили им материалы, касающиеся Сергея Багрова и Александра Позняка. Уже мантия Фемиды, которую они надевают перед тем, как зайти в зал судебного заседания, обязывает их руководствоваться законом и только законом. Как же О.Копач и Е.Груда следовали этому святому правилу?

Ознакомившись с представлениями ганцевичской милиции, они, я считаю, имели все основания отклонить рассмотрение как одного, так и второго дела. Находились журналисты при исполнении служебных обязанностей? Да, находились. Являлись ли они участниками протестной акции? Не являлись. Были ли замечены в ее организации? Не были. Чинили какие-либо препятствия действиям милиции? Не чинили. У людей в погонах была своя работа, у репортеров – своя. Имели ли право сотрудники милиции прерывать эфир, который вели журналисты? Не имели. Так за что и кого судить? Но судьи Оксана Копач и Екатерина Груда, похоже, руководствовались такой логикой: раз репортеры были на площади, где собралась группа людей, значит, участвовали в массовом мероприятии, а поскольку оно не было разрешено властями, получайте наказание.

Скажу прямо: логика абсурдная по своей сути. Не имеющая никакого отношения ни к белорусскому закону, ни к международному праву. По такой логике надо сажать на сутки и сотрудников милиции, которые тоже находятся на несанкционированном массовом мероприятии и выносят приказ разогнать и задержать людей. Но у нас на сутки сажают или штрафуют только журналистов, которые выполняют свою работу, строго следуя постулату: общество имеет право на получение информации.

Суд – это, образно говоря, соревнование двух сторон. В данном случае ганцевичской милиции и журналистов. Каждая сторона имела право представить свидетелей по делу в свою поддержку. Чтобы выступить свидетелями со стороны защиты, из Ганцевичей в Барановичи приехало много людей. По ходатайству адвокатов суд их выслушал. К материалам дела были приобщены видеосъемки. Судьи их посмотрели, но, что удивляет, не приняли во внимание кадры, подтверждающие невиновность журналистов. Оксана Копач и Екатерина Груда поверили только милиционерам. Хотя, по сути, те вообще не могут быть свидетелями: они – непосредственные фигуранты дела.

Заметьте: так, не соблюдая процессуальных норм, судят тех, кто каким-либо образом проходит по линии массовых протестных акций, не только в Барановичах. Это практика фактически всех судов в стране. Что, все судьи безграмотны, не знают азов права? Знают, но, давайте прямо скажем, власть превратила их в винтики машины, уничтожающей любые демократически ростки. На глазах у сотен людей проходило задержание Сергея Тихановского в Гродно. Все видели, как «добивала» его провокаторка и как он вежливо ей отвечал. За что бросать человека за решетку? За что судить? Не за что! Но есть заказ власти – и судьи строго его исполняют. Такова печальная действительность сегодняшней белорусской системы.

Очевидно то, что журналисты, освещающие акции протеста, стали представлять для государственной машины большую опасность. Но в чем они виноваты? Ни в чем. Во всем виноват страх власти, что все в стране и многие за ее пределами узнают реальный размах недовольства белорусского общества, которое выливается в уличные протесты. Выполняя политический заказ, государевы слуги, видимо, считают, что чем брутальнее наказывать тех, кто доносит до людей правду, тем скорее удастся погасить в стране протестную волну. Напрасные усилия, этим самым они, милиционеры, судьи, только доводят ситуацию до кипения, забывая, что за все нарушения закона им самим придется отвечать.

Олег АГЕЕВ, юрист, заместитель председателя Белорусской ассоциации журналистов.

Народная Воля http://www.nv-online.info
4 ЖНІЎНЯ 2020 г.

АДКРЫТЫ ЛІСТ

«Не патрабуем нічога, акрамя выканання Канстытуцыі!»

Зварот выпускнікоў Ліцэя Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта

Грамадзяне і грамадзянкі Беларусі! Сябры! Калегі! Аднакласнікі і аднакласніцы!

9 жніўня шосты раз у гісторыі незалежнай Беларусі пройдуць прэзідэнцкія выбары, і ўжо цяпер відавочна, што менавіта яны вызначаюць будучыню нашай краіны. Мы з вамі – грамадзяне Беларусі, а значыць, наша меркаванне істотнае.

Нам, выпускнікам і выпускніцам Ліцэя БДУ, што падпісаліся ніжэй, як і ўсім грамадзянам краіны, неабыякавы яе лёс. Ліцэй БДУ, можна сказаць, раўналетак незалежнай Беларусі. Як арганізацыя сістэмы адукацыі, Ліцэй прытрымліваецца прынцыпу нейтралітэту ў пытаннях палітыкі, рэлігіі і нацыянальнасцяў, закладаючы агульначалавечыя маральныя каштоўнасці і выхоўваючы ліцэістаў у духу свабодамыснасці, братэрства і ўзаемапавагі.

Менавіта таму мы, выпускнікі і выпускніцы Ліцэя ўсіх пакаленняў, палічылі непрымальным моўчкі назіраць за падзеямі, якія закранаюць канстытуцыйныя правы і будучыню кожнага з нас. Мы выступаем з адкрытым зваротам да ўсіх нашых суграмадзян і суграмадзянак, улучна з тымі, хто займае розныя пасады ў сістэме дзяржаўнай улады.

Адміністрацыя Ліцэя БДУ не мае ніякага дачынення да нашай ініцыятывы. А выпускнікам і выпускніцам іншых школ, гімназій і ліцэяў Беларусі, якія падзяляюць наш пункт гледжання і хочуць выказацца, прапаноўваем пераняць наш прыклад.

Мы любім Беларусь і паважаем людзей, якія ў ёй жывуць.

Мы жывём у гэтай краіне ці непарыўна з ёй звязаны і хочам, каб у ёй жылі нашы дзеці, упэўнена гледзячы ў будучыню. Мы хочам, каб нашы дзеці ганарыліся будучыняй Беларусі, у якой ім наканавана жыць.

«Адзінай крыніцай дзяржаўнай улады і носьбітам суверэнітэту ў Рэспубліцы Беларусь з'яўляецца народ», – так напісана ў нашай Канстытуцыі (арт.3).

А таксама: «Грамадзяне Рэспублікі Беларусь маюць права свабодна выбіраць і быць абранымі ў дзяржаўныя органы на аснове агульнага, роўнага, прамога ці ўскоснага выбарчага права пры тайным галасаванні» (арт.38).

Ніхто не мае права перашкодзіць правядзенню сумленных выбараў. Так паводле заканадаўства, і мы не патрабуем нічога, акрамя выканання Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь.

На справе ж мы бачым, што выбарчая кампанія пераўтварылася ў жорсткую і непрымальную барацьбу з іншадумствам. Наймацнейшыя альтэрнатыўныя прэтэндэнты на пасаду прэзідэнта былі зняты з дыстанцыі на старце. Незалежныя кандыдаты і кандыдаткі не прайшлі ва ўчастковыя выбарчыя камісіі. На ўчасткі абмежаваны і доступ назіральнікаў і назіральніц. Тых, хто выходзіць на мірныя акцыі пратэсту альбо проста апынуўся побач з імі, хапаюць на вуліцах, кідаюць у аўтазакі і садзяць на суткі.

Аднак! Падзеі апошніх месяцаў канчаткова пераканалі нас у тым, што ад нас, ад грамадзянскай супольнасці, у гэтым жыцці залежыць значна больш, чым мы прызвычаіліся думаць. Паасобку мы проста людзі, а разам – народ Беларусі.

Народ, які вызначае, як будзе развівацца наша краіна. Народ, які кантралюе дзеянні нанятых ім службоўцаў, а не наадварот. Бо менавіта за кошт бюджэту, сфарміраванага нашымі і вашымі адлічэннямі ў выглядзе падаткаў, пошлін і іншых збораў, утрымліваюцца дзяржорганы, у тым ліку дзяржапарат, органы ўнутраных спраў, дзяржбяспекі, пракуратуры, судовай улады, забяспечваецца правядзенне выбараў і рэферэндумаў.

Мы лічым, што кожны з нас можа і павінен зрабіць усё, што ад яго залежыць, для таго каб фінал выбараў прайшоў сумленна, правы выбаршчыкаў і ўсіх прэтэндэнтаў і прэтэндэнтак на пасаду прэзідэнта не парушаліся, а падлік галасоў вёўся справядліва і празрыста ў камісіях усіх узроўняў.

Таму што гэта нашы галасы, і гэта МЫ выбіраем прэзідэнта.

Заяўляць пра парушэнні падчас выбарчай кампаніі – не толькі наша права, але і абавязак. Калі мы самі станем сведкамі такіх парушэнняў, мы будзем звяртацца ў ЦВК, да праваабаронцаў, назіральнікаў, у СМІ. Мы не будзем баяцца дзейнічаць публічна і называць свае імёны. Таму што не робім нічога ганебнага ці супрацьзаконнага. Таму што ананімныя звароты не ўлічваюцца. Мы заклікаем вас рабіць гэтаксама.

Мы звяртаемся да чальцоў выбарчых камісій. Нічога не бойцеся. Не ідзіце на ўгоду з сумленнем. Можна падмануць іншага чалавека. Нават многа іншых людзей. Але як падмануць самога сябе? Грамадства змянілася і пільна сочыць за вашымі дзеяннямі. Гэта выбарчая кампанія даказвае: сумленнасць кожнага з вас мае прынцыповае значэнне для краіны.

Сярод вас багата настаўнікаў, медработнікаў, дзяржслужбоўцаў, работнікаў і кіраўнікоў прадпрыемстваў. Пры падліку галасоў вы стаіце на варце інтарэсаў усіх выбаршчыкаў Беларусі.

Ад кожнага з вас залежыць, ці паверыць гэтым разам народ вынікам галасавання. Абыходкавая формула «не важна, як прагаласавалі, важна, як падлічылі» абсалютна супрацьзаконная. Удзел у фальсіфікацыях з'яўляецца крымінальным злачынствам (артыкулы 191–192 КК РБ).

Але больш істотна тое, што фальсіфікацыі пазбаўляюць усіх нас права голасу, пазбаўляюць беларусаў і беларусак права вызначаць сваю будучыню.

Згадайце пра гэта, калі будзеце стаяць перад выбарам.

Мы звяртаемся да супрацоўнікаў праваахоўных органаў. Ваша галоўная задача – «абарона жыцця, здароўя, гонару, годнасці, правоў, свабод і законных інтарэсаў грамадзян Рэспублікі Беларусь» (так гаворыцца ў Законе «Аб органах унутраных спраў Рэспублікі Беларусь»). Усіх грамадзян, а не аднаго грамадзяніна ці групы грамадзян з іх асабістым пунктам гледжання на працэсы, якія адбываюцца ў краіне.

Згадайце пра гэта, калі будзеце стаяць перад выбарам. Згадайце кожнага з нас, сваіх суседзяў і сваіх сяброў, – гэта яны (а не вядзёныя міфічнымі замежнымі лялькаводамі асобы) мірна выходзяць на вуліцы па ўсёй Беларусі, каб разам выказаць сваё меркаванне. Будзьце перадусім людзьмі ў форме, якім мы давяралі б і якімі хацелі б ганарыцца. Лавіце і затрымлівайце сапраўдных злачынцаў і правакатараў, станавіцеся на абарону сваіх мірных суграмадзян, нават калі вы не згодны з іх пунктам гледжання.

Мы звяртаемся да прадстаўнікоў судовай улады. «Уступаючы на пасаду суддзі, урачыста клянуся перад народам Рэспублікі Беларусь сумленна выконваць свае абавязкі, здзяйсняць правасуддзе, падпарадкоўваючыся толькі Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь, быць непрадузятым і справядлівым, як наказвае мне доўг суддзі», – памятаеце? Гэта словы вашай прысягі.

Згадайце іх, калі будзеце стаяць перад выбарам. У тым ліку, калі будзеце выносіць чарговае рашэнне паводле арт.23.4 альбо арт.23.34 КаАП.

Выбар ёсць заўсёды.

А ў нас павінны быць выбары.

Бо паасобку мы проста людзі, а разам – народ Беларусі.

З павагаю і надзеяй –

выпускнікі і выпускніцы Ліцэя БДУ, усяго 1823 подпісы (кожны дзень іх колькасць павялічваецца).

ДУХОЎНАЯ СПАДЧЫНА

Янка КУПАЛА

Перад будучыняй

Стаім мы перад будучыняй нашай
І ўсё варожым, сочым ейны ход...
Ці ўскрэснем мы, душою ўпаўшы, звяўшы,
Каб выйсці ў свет, як нейкі здольны род...

Сягоння мы жывём, і ўдзень мы блудзім
Пад маскай, асляпляючаю нас,
І што сказаць самім сабе і людзям,
Не ведаем, не можам, хоць і час.

Заціснуты, задушаны, як мышы
Пад жорсткім венікам з усіх бакоў,
Шукаем, як сляпыя, не згубіўшы
Таго свайго, што наша ад вякоў.

Пакрыўленыя колісь нашы душы
Дагэтуль выпрастаць не ў моцы йшчэ;
Снуёмся, ў думках зводных затануўшы,
А хтось, а штось і мучыць і пячэ.

Цябе чакаем, будучыні нейкай,
Што прыйдзеш, недзе ўсіх нас павядзеш,
І гінем марна пад чужой апекай,
Адбіўшыся ад родных вехаў, меж…

А хтось далёкі ці хтось, можа, блізкі
Засеў за наш бяседны, сытны стол
І кідае, як з ласкі, нам агрызкі,
А мы к зямлі з падзякай гнёмся ўпол.

Нявольніцтва й жабрацтва так нас з'ела
І так нам высмактала з сэрца сок,
Што нат у вочы глянуць, плюнуць смела
Не смеем, стоптаныя на пясок.

Там чутна: Беларусь! Там – Незалежнасць!
А там – «Паўстань, пракляццем»... Ну, а мы?
Мы ў страху... дым, крутня... разбежнасць...
Без толку крыллем хлопаем, як цьмы.

О, так, як цьмы, як спуджаны вароны!..
І слухаем і нюхаем тут, там:
Які павеяў вецер на загоны, –
Заходні, ўсходні, й ці ад нас, ці к нам?

Аграбленыя з гонару й кашулі,
З свайго прыпынку выгнаныя вон,
Мы дзякуем, што торбы апранулі
На нас ды з нашых нітак-валакон.

З кійком жабрачым так мы, паўналеткі,
Брыдзём, паўзём у свет – скрозь неўпапад.
І прысягаем, клічам Бога ў сведкі,
Што мы – не мы, што нехта вінават...

І так жывём, сябе саміх не знаўшы,
Учора, сёння лазім між канаў...
Няўжо ж бы хто й над будучыняй нашай
Навек залом пракляты заламаў?

Няўжо нас не аб'ясніць розум ясны
І не пакінем біцца з кута ў кут?
Няўжо кліч вечны будзе ў нас напрасны –
Кліч бураломны: вызваленне з пут?!

1922

ПАЗІЦЫЯ

Фальсіфікацыя – гэта злачынства!

Жанчыны «Грамады» звярнуліся да выбарчых камісій

Рабочая група «Жанчыны Беларускай сацыял-дэмакратычнай партыі (Грамада)» звярнулася да членаў выбарчых камісій.

«9 жніўня народ Беларусі зробіць выбар. І вы, члены выбаркамаў, таксама зробіце свой выбар. Будзе гэта выбар людзей ці воля аднаго чалавека – залежыць толькі ад вас», – гаворыцца ў звароце.

Увага акцэнтуецца на тым, што традыцыйна няпростую і адказную працу ў камісіях выконваюць найперш жанчыны: *«Часта вы трапляеце ў камісіі без вашай згоды, бо «так трэба». Праца там не прыносіць ужо ні радасці, ні задавальнення. Шмат гадоў дыктатура маніпулявала вашым залежным становішчам і шантажавала кантрактамі. Вас вучылі маўчаць, пагаджацца і трываць. Аднак у цяперашняй сітуацыі ваша бяздзеянне рызыкуе выліцца ў трагедыю для нашай з вамі краіны»*.

Аўтары звароту прапануюць усім членам выбарчых камісій паставіцца да падліку галасоў выбаршчыкаў сумленна і не дапусціць фальсіфікацый вынікаў волевыяўлення народа.

Інна МАРОЗАВА.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Кастусь ЦВІРКА:

«Што гэта за літаратары, калі яны сядзяць, як мышы пад венікам?»

Адзін са старэйшых беларускіх паэтаў выказаў свой погляд на тое, што сёння адбываецца ў Беларусі.

– Я, безумоўна, сачу за тым, як у Беларусі праходзіць чарговая прэзідэнцкая кампанія, – *кажа Кастусь Аляксеевіч*. – І мне падаецца, што яшчэ не ўсе людзі ўсталі, многія беларусы спяць і не ведаюць, што трэба галасаваць за Святлану Ціханоўскую.

А ўвогуле мне імпанаваў Віктар Бабарыка, за яго многія аддалі б свае галасы. Хоць зараз Зянон Пазьняк са свайго вугла крытыкуе гэтага чалавека, але, думаю, Бабарыка быў бы паратункам для Беларусі. Я бачу, што гэта дзелавы і высокаадукаваны чалавек. І хоць ён узначальваў аддзяленне расійскага банка, але ж ўсё роўна – беларус.

Пры актыўным удзеле Віктара Бабарыкі выдадзены пяцітомнік на беларускай мове нобелеўскага лаўрэата Святланы Алексіевіч, таму я бачу ў ім чалавека, які зрабіў бы Беларусь сапраўды беларускай.

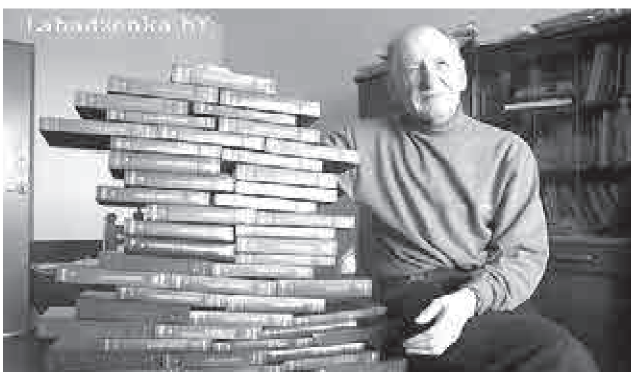
– Бабарыка – за кратамі, празрыстых выбараў ізноў не будзе…

– Калі людзям не даюць, то няхай яны самі бяруць. І самае галоўнае, што трэба папярэдзіць тых, хто будзе лічыць галасы: за фальсіфікацыі рана ці позна, але давядзецца адказваць як за злачынства.

Столькі плявалі на закон і на людзей, але зараз я бачу, што народ прачынаецца. І тыя, хто прачнуўся, павінны штурхаць іншых.

Калі чую, што той жа Бабарыка, Цапкала ці Ціханоўскі ідуць у прэзідэнты, каб Беларусь страціла свой суверэнітэт, то разумею, што ўсё гэта – падман і хлусня! Якраз сённяшняя ўлада даўно прывязала сябе ланцугом да Масквы і доўгі час добра жыла, атрымліваючы танныя нафтапрадукты і крэдыты. А зараз грошы не даюць – і пачаўся лямант: "Незалежнасць пад пагрозай!"

Я свой выбар зрабіў, на выбары абавязкова пайду.

Таму і з вёскі спецыяльна ў Мінск прыехаў.

– Вам імпанаваў Віктар Бабарыка, галасаваць будзеце за Святлану Ціханоўскую. А што думаеце пра астатніх кандыдатаў?

– Мякка будзе сказана, гэта не вельмі шчырыя людзі. Усім відавочна, што рэльную колькасць неабходных для перамогі галасоў можа набраць толькі Святлана Ціханоўская, і мяне дзівяць астатнія кандыдаты ў прэзідэнты – Андрэй Дзмітрыеў, Ганна Канапацкая і Сяргея Чэрачэнь. Няўжо яны не разумеюць, што іх з ахвотай зарэгістравалі як пешак у гульні ўлад? У іх жа практычна нулявы шанц на гэтых выбарах.

Таму, калі гэтыя людзі сапраўдныя патрыёты Беларусі, а не вартыя ганьбы себялюбцы, то падчас сустрэч з выбаршчыкамі яны павінны скіроўваць галасы за Святлану Ціханоўскую, бо яе перамога – адзіны шанц вызваліць краіну з ганебнага палону.

– Кастусь Аляксеевіч, а чаму ў такі складаны для краіны момант у асноўным маўчаць нашы літаратары, публічна не выказваюць сваю пазіцыю?

– Яны павінны абавязкова выступаць, але і насамрэч пераважным чынам маўчаць. Што гэта за літаратары, калі яны сядзяць, як мышы пад венікам? Заўсёды ж паэты і пісьменнікі былі наперадзе ў падобных сітуацыях. Успомнім паўстанне 1863 года пад кіраўніцтвам нацыянальнага героя Беларусі Кастуся Каліноўскага, у якім брала ўдзел Вінцэнт Дунін-Марцінкевіч, Францішак Багушэвіч, Арцём Вярыга-Дарэўскі і іншыя пісьменнікі.

А сёння ў нас пад тысячу літаратараў, але большасць з іх маўчыць у такі адказны для Беларусі момант. І гэта таксама наша ганьба!

– Можа, ужо не вераць, што ў краіне нешта магчыма змяніць?

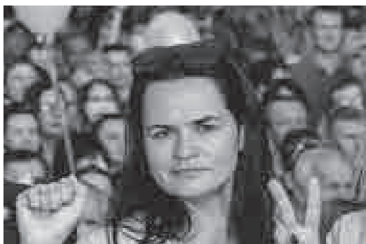
– Верыш альбо не верыш, але трэба змагацца, а не сядзець па кутках у хатах.

Алесь СІВЫ.

СКАЗАНО!

Светлана ТИХАНОВСКАЯ, кандидат в Президенты Республики Беларусь:

«Мы должны создать партнерство на равных, а не зависимость от газовой или кредитной «иглы»

– Я считаю, что Беларуси не нужно Союзное государство. Беларусь должна быть независимым самостоятельным государством. Нам нужны обычные межгосударственные связи, никаких дополнительных договоров не надо. Тогда не возникает и лишних соблазнов кого-то куда-то присоединять. Мы и так дружим, у нас множество связей – дружеских, родственных. Конечно, отношения должны быть хорошими, надо продолжать развивать экономические связи. Но все это должно быть на равных, в интересах обеих стран.

Независимость – наша абсолютная ценность, мы ее не продаем, мы ею не торгуем, мы даже не обсуждаем этот вопрос. Мы мирные люди и будем дружить со всеми, но только в интересах собственной страны. Мы должны создать партнерство на равных, а не зависимость от газовой или кредитной «иглы».

Понятно, что Россия – наш сосед, а это означает, что нам нужны хорошие отношения. Поэтому мы очень заинтересованы в том, чтобы Россия была демократическим цивилизованным государством.

***

– Какой, на ваш взгляд, должна быть политика по поводу русского языка в новой Беларуси? Нужно ли бороться с тем, что произошла русификация страны на уровне государства?

– Это очень тонкий, я бы сказала, больной вопрос. Поэтому я оставила бы его решение новому парламенту, избранному на честных и справедливых выборах. Этот парламент должен будет учесть все обстоятельства. Но лично я – за возрождение и развитие белорусского языка и культуры. Мы не можем потерять язык наших предков, язык нашего народа. Сама я свободно говорю на русском, белорусском и английском.

(Из интервью сайту «Meduza».)

УЛЫБКА ХУДОЖНИКА

Народная Воля
http://www.nv-online.info
4 ЖНІЎНЯ 2020 г.

КАЛОНКА АЛЕСЯ НЯЎВЕСА

Не святая вада, а расол

Чаму мужыкі абмінаюць касцёл,
Чаму не наведваюць сёння царкву?
Бо ім не святая вада, а расол
Цяпер памагае лячыць галаву.

Самы хуткі вагон

Многа паездзіў на ўласным вяку…
Гэта зусім не падман,
Што найхутчэй у любым цягніку
Едзе вагон-рэстаран.

Не прэзерватыў, дык соска

…А над аптэкай надпіс быў
Для хлопцаў з горада і з вёскі:
"Не купіш тут прэзерватыў,
Дык заўтра прыйдзеш к нам
по соскі…"

Пра рэўнасць

Калі падстаў для рэўнасці няма,
Дык раўнаваць, канешне, несур'ёзна.
Калі падстаў такіх, як кажуць, цьма,
Дык раўнаваць не трэба ўжо,
бо позна…

Быццам тыгр

Не п'е, багаты, слоў няма пустых,
У ложку і пяшчотны, і гарачы…
Такі мужчына – бы ўсурыйскі тыгр:
Нібыта ёсць ён, ды ніхто не бачыў…

Перашкодзіла жонка

Жыць парашыў я інакш зусім –
І гарманічна, і звонка!
Ды летуценным памкненням маім
Зноў перашкодзіла жонка…

Адзінокім багаты не будзе

Чым больш ты паспяховы і багаты
(Хоць арганізм дае парою збой),
Тым маладзей жанчыны і дзяўчаты,
Што хочуць старасць
раздзяліць з табой…

Ода гарэлцы

Дружба, вяселле і ноч пры кастры,
Зносіны на пасядзелцы…
Колькі харошага ўсё-ткі, сябры,
Можам сказаць аб гарэлцы!

Радасць дырэктара

Аж свеціцца дырэктар піўзавода,
На ўсё глядзіць ён позіркам арла.
Для гэтага
Ёсць важкая нагода:
Стыпендыя ў студэнтаў падрасла…

Усё адно шкада

Муж гаворыць жонцы:
– Жах дый годзе!
Толькі што прымроілася ў сне:
У гараж залез якісьці злодзей
І машыну выкраў у мяне.
– Зараз ты падобны на дэбіла!
Плешчаш абы-што, як гламазда:
У цябе ж няма аўтамабіля.
– Хай і так… Ды ўсё адно шкада…

Хто дазволіў?

Ад пацыента – удзячнасці знак:
Для эскулапа вымае з пакета
Торцік, ікру і харошы каньяк.
Як эскулап пазірае на гэта?
Медык аж з твару змяніўся як бач
(Гэта прадбачыць было немагчыма).
– Хто вам дазволіў, –
Усклікнуў урач, –
Распараджацца маімі грашыма?!

БОЛЬ

Циничная память власти

Бывшие узники нацистских концлагерей, проживающие в Беларуси, встречали 75-летие Победы над нацистской Германией с особой надеждой. Надеялись, что к юбилейной дате они будут признаны в своем отечестве жертвами национал-социализма. Дело в том, что они до сих пор остаются *«некоторой категорией граждан, пострадавшей от последствия войн»*, как записано в Законе «О ветеранах».

Еще в 2000 году немецкое государство приняло публичный закон «Об учреждении Фонда «Память, ответственность и будущее», в преамбуле которого записано: *«Германский Бундестаг признает свою политическую и моральную ответственность перед жертвами национал-социализма. Он хочет, чтобы об этой несправедливости помнили и будущие поколения»*. Узники фашистских концлагерей, тюрем, гетто и лица, угнанные в рабство и для других целей, невинно убиенные признаны жертвами национал-социализма. А у нас в Беларуси бывших узников концлагерей отнесли лишь к лицам, *«пострадавшим от последствия воин»*.

Согласитесь, это оскорбление тех, чье детство было опалено войной, тех, кто вместо родительской ласки испытал все ужасы оскала фашизма. А поэтому в 2012 году инициативная группа в составе 263 человек разработала проект закона «О жертвах нацистских преследований» и направила его Президенту А.Лукашенко, чтобы он передал его в парламент на утверждение. К сожалению, проект был похоронен в чиновничьих кабинетах. Возможно, Александр Григорьевич и был ознакомлен с нашими наработками, но ответ мы получили от тогдашнего начальника главного управления по работе с гражданами и юридическими лицами господина С.И.Буко. Вот что он написал:

«Проанализировав законодательство о статусе и социальной защите бывших узников, считаем, что оснований для подготовки и внесения в Палату представителей Закона «О жертвах нацистских преследований» не имеется.

Поскольку бывшие узники в боевых действиях участия не принимали, данным законом они обоснованно отнесены к категории граждан, пострадавших от последствий войн (глава 3, статья 24 Закона «О ветеранах»), и для них закреплен необходимый уровень социальной защиты, исходя из возможностей государства».

Проекту закона «О жертвах нацистских преследований» приказано было умереть. Но многие жертвы национал-социализма, слава Богу, пока живут и напоминают государственным чиновникам, что нельзя извращать историю борьбы и страданий белорусского народа в период оккупации Беларуси нацистской Германией. Вероятно, сегодняшние высокопоставленные чиновники, родившиеся после войны и мало знающие о ней, не могут даже предположить, что бывшие узники нацистских концлагерей имеют непосредственное отношение к участникам боевых действий. И вот почему.

С начала Великой Отечественной войны белорусский народ проявлял не только неповиновение германским властям на оккупированной территории, но и оказывал самое активное сопротивление оккупантам. В «Директиве ЦК КП(б)Б №2 партийным, советским и комсомольским организациям по развертыванию партизанской войны в тылу врага» от 1 июля 1941 года указывалось:

«Уничтожать врагов, не давать им покоя ни днем, ни ночью. Убивать их всюду, где застанешь, убивать чем попало: топором, косой, ломом, вилами, ножом.

Широко привлечь детей и женщин в качестве разведчиков и связистов».

Таким образом, активными участниками Великой Отечественной войны стали дети разных возрастов. И они, находясь в тылу врага, подверглись нацистским преследованиям, стали жертвами национал-социализма – узниками нацистских концлагерей.

Поскольку наш проект закона был проигнорирован в кабинетах Администрации Президента, мы решили обратиться к депутатам Палаты представителей седьмого созыва с просьбой по своим округам использовать свое право законодательной инициативы и внести изменения в Закон «О ветеранах», признав узников *«ветеранами нацистских преследований со статусом – жертвы национал-социализма»*. Такие обращения были направлены депутатам Светлане Горваль, Алексею Егорову, Игорю Волкову, Александру Авутке, Игорю Тавтыну, Ирине Супранович, Игорю Марзалюку, Марине Шкроб, Тенгизу Думбадзе, Светлане Любецкой, Марине Василевич. Но обидно, что никто из них не посчитал необходимым использовать свое право законодательной инициативы в защиту узников. А председатель постоянной комиссии по законодательству и судебно-правовым вопросам Светлана Любецкая сообщила: *«Обращаю внимание, что планом подготовки законопроектов на 2020 год, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 26 декабря 2019 года №482, подготовка законопроекта о внесении изменений в Закон «О ветеранах» не предусмотрена»*. Оказывается, без ведома Президента депутаты не могут осуществлять свои права, записанные в Конституции Республики Беларусь, не могут осуществлять наказы своих избирателей. Вот так парламент!

С высоких трибун можно сколько угодно говорить о долге перед теми, кто испытал все страдания войны, но если все заканчивается словами, то это не что иное как цинизм и беспамятство. Не поэтому ли в Беларуси нет национальной памятной даты, посвященной жертвам национал-социализма, жертвам Освенцима, Майданека, Тростенца, Хатыни, Озаричей, Минского гетто?.. Нет памятной даты в отношении детей, умерших в страшных мучениях в концлагерях, в огне Хатыни, от изуверских опытов в Освенциме и других местах за колючей проволокой.

От имени членов Белорусского союза общественных объединений бывших узников фашистских концлагерей «Эхо войны» 18 января 2019 года было направлено обращение на имя Президента Республики Беларусь А.Лукашенко, в котором излагалась просьба внести в пункт 2.3 указа Президента Республики Беларусь от 26 марта 1998 года №157 «О государственных праздниках, праздничных днях и памятных днях в Республике Беларусь» дополнение: установить «День мученика нацизма» и отмечать его 19 марта. Опять же ответ пришел не от А.Г.Лукашенко, а от первого заместителя начальника главного управления по работе с обращениями граждан и юридических лиц К.Поболя. Цитирую: *«В соответствии с подпунктом 1.1 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 15 октября 2007 г. №498 «О дополнительных мерах по работе с обращениями граждан и юридических лиц» обращения граждан независимо от того, в какой государственный орган или иную организацию они поступили, подлежат рассмотрению по существу в соответствии с компетенцией. В этой связи Ваше обращение направлено для рассмотрения в Аппарат Совета Министров Республики Беларусь»*.

Таким образом, обращение к Президенту оказалось в Министерстве труда и соцзащиты.

Мы вынуждены были 6 марта 2019 года повторно обратиться к главе государства. Но что вы, уважаемые читатели, думаете? Опять получили формальный ответ от заместителя главы Администрации Президента Республики Беларусь В.Г.Жевняка. Он сообщил: *«Ваше обращение с просьбой установить 19 марта Памятный день – «День мученика нацизма» рассмотрено в Администрации Президента Республики Беларусь совместно с Советом Министров Республики Беларусь, Минобороны, Минюстом, Минтруда и соцзащиты, Белорусском общественным объединением ветеранов.*

В Республике Беларусь особое отношение к Великой Отечественной войне. От рук фашистских оккупантов наша страна потеряла около трети населения, беда зашла в каждый дом. Сотни сожженных деревень с их жителями, беззаветный подвиг бойцов Красной Армии, партизан, подпольщиков, и мирного населения навсегда останутся в памяти белорусского народа. Мы трепетно относимся ко всем ветеранам войны, невзирая на национальности и вероисповедания, помним и тех, кто погиб, защищая нашу Родину. Мы чтим тех, кто выжил в нечеловеческих условиях, и тех, кто был замучен в фашистских концлагерях.

Правовой статус бывших узников фашизма установлен Законом Республики Беларусь от 17 апреля 1992 года «О ветеранах» и сам по себе нисколько не умаляет героизм мучеников фашизма».

Как видим, не доросли ни морально, ни политически до понимания того, какую память нынешнее поколение белорусов оставит будущим поколениям о жертвах национал-социализма.

Правовой статус бывших узников фашизма *«некоторая категория граждан, пострадавшая от последствий войн»* извращает историческую память об узниках национал-социализма. Хотелось бы верить, что сегодняшняя моя публикация попадет на глаза Президенту Республики Беларусь А.Лукашенко и он узнает, как бесчеловечно обращается его команда с народом, с памятью о тех, кто погиб в страшных муках от нацистов. Беларусь – единственное государство в Европе, которое отрицает преступления национал-социализма на своей территории. Законодатель так и не принял Закон об ответственности за отрицание, преуменьшение, оправдание или одобрение преступлений национал-социализма. Жертвы нацистских палачей – узники концлагерей в Освенциме, Майданеке, Тростенце, Озаричах, Минского гетто и других таких мест – тихо и незаметно уходят в мир иной, унося с собой пережитые страдания, о которых никогда не узнают будущие поколения.

**Аркадий ШКУРАН,
бывший узник концлагеря «Озаричи», ответственный секретарь Белорусского союза общественных объединений бывших узников фашизма «Эхо войны».**

РАКУРС

Частный столичный бизнес заплатил за полгода 4,7 миллиарда рублей налогов, а госсектор – 1,5 миллиарда

Эти цифры обнародованы Министерством по налогам и сборам. Как и многие другие. Так, сегодня в Минске зарегистрированы 136,5 тысячи частных кампаний и индивидуальных предпринимателей и почти 2,6 тысячи госпредприятий и организаций.

За первую половину 2020 года бюджет Минска пополнился 6,3 миллиарда рублей, из них, как видите, 4,7 миллиарда внесли в столичную казну представители частного бизнеса. Таким образом, можно сделать однозначный вывод: государство должно не душить предпринимателей, а всячески способствовать развитию их бизнеса. Нужно смелее идти на приватизацию убыточных и низкорентабельных госпредприятий.

Высокопоставленные чиновники пугают людей тем, что при передаче производств в частные руки многие рабочие попадут под сокращение. Чтобы они не оказались, образно говоря, на улице, нужно заранее подумать об их трудоустройстве в других местах или о помощи им в создании своих фирм. По этому пути пошли когда-то в соседней Польше, и посмотрите, каких огромных позитивных результатов они достигли. А наша ныне действующая власть лишь демагогией занимается и заботится, я считаю, прежде всего о своем благополучии.

**Константин ЗАВАДСКИЙ,
строитель.**

РЭЗАНАНС

Духоўным айцам трэба было б звярнуцца да ўсіх членаў выбарчых камісій

Са зваротам да паствы звярнуліся галоўныя духоўнікі Беларусі – патрыярх Павел і арцыбіскуп Кандрусевіч. Нагода – узбуджэнне народа ў сувязі з прэзідэнцкімі выбарамі. Яны прызвалі грамадзян да выказвання сваёй волі ў спакойнай, мірнай абстаноўцы.

Калі я чытаў тэкст звароту шаноўных духоўных айцоў, міжволі падумаў: а чаму б ім не звярнуцца непасрэдна да ўсіх членаў выбарчых камісій? Ад іх жа ў многім залежыць грамадская атмасфера падчас галасавання і падвядзення вынікаў волевыяўлення народа. Не будзе фальсіфікацый, незаконнага ўкіду бюлетэняў у ўрны, закрытага падліку галасоў – людзі не выйдуць на вуліцы, спакойна ўспрымуць інфармацыю пра таго, хто сапраўды заслужыў давер народа стаць Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь на чарговыя пяць гадоў. Вось чаму добра было б, каб і праваслаўны духоўнік, і каталіцкі заклікалі ўсіх арганізатараў выбарчай кампаніі праявіць сумленнасць і захаваць законнасць на завяршальнай яе стадыі.

Алег РЫЖКОЎСКІ, грамадзянін праваслаўнага веравызнання.

РЭХА

Не вешайце людзям локшыну на вушы, спадар Кулажанка!

Прачытаў інфармацыю пра сустрэчу ў Гомелі рэктара Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта транспарту Юрыя Кулажанкі ў школе №72 з настаўнікамі. Праводзячы паралель паміж сённяшнім часам і 1990-мі гадамі, ён нагадаў: тады заробак быў 20 долараў.

Так, многія больш не атрымлівалі, калі параўноўваць валюту ЗША з тагачаснымі беларускімі "зайчыкамі". Але ж калі казаць пра тыя 20 долараў зарплаты, то нельга абысціся без адпаведных тлумачэнняў. Чаму спадар Кулажанка ні словам не абмовіўся пра цэны на спажывецкія тавары, прадукты харчавання, пра тарыфы на паслугі, пра кошт нерухомасці таго перыяду? Дык вось у той час у Мінску забудоўваўся мікраён "Вяснянка". Мой сын уступіў у кааператыў і заплаціў за двухпакаёвую кватэру ў пераводзе на валюту крыху больш за 8 тысяч долараў. Цяпер такая кватэра ў новым доме з такой планіроўкай каштуе пад 90 тысяч долараў.

Значыць, тое, што ў 1990-я гады каштавала 20 долараў, цяпер каштуе 180–190 "зялёных". Гэта раз. А па-другое, калі тыя даўнейшыя 20 баксаў сёння памножыць на дзевяць, а затым канвертаваць у беларускія рублі (курс 1:2,5), то атрымліваецца прыкладна 475. Што, у нас мала людзей, месячны заробак якіх цяпер складае менавіта 475–500 рублёў? Так што, спадар Кулажанка, недалёка мы адплылі ад 1990-х гадоў. І не трэба вешаць людзям локшыну на вушы. Вы лепш адказалі б на пытанне, чаму Беларусь намнога адстала ў развіцці ад той жа суседняй Польшчы. Ды і заробкі літоўцаў не параўнаеш з нашымі.

Максім КАРОБЧАНКА.

ВЯРТАЮЧЫСЯ ДА НАДРУКАВАНАГА

Хутчэй інвалід памрэ, чым дзяржава адгукнецца на яго праблему

Летась у кастрычніку "Народная Воля" надрукавала мой матэрыял аб праблемах стварэння безбар'ернага асяродку для інвалідаў-вазочнікаў. Тэкст меў назву "Адышла ў безбар'ерны свет". Пісаўся ён, калі Мінск грымеў ад салютаў, гарадскіх юбілеяў, марафонаў, чэмпіянату свету, пампезных міжнародных форумаў, адкрыцця новых спартыўных аб'ектаў... У тыя дні я развітваўся са сваёй жонкай, інвалідам 1-й групы, вазочнікам, якая апошнія шэсць гадоў свайго жыцця амаль не ўставала з ложка і атрымала інваліднасць толькі за паўтара года да смерці.

Агаломшаны бляскам наваколля, я скрушна расказваў аб паўтарагадовым ліставанні з адміністрацыяй Цэнтральнага раёна г.Мінска, якая, адмовіўшыся па тэхнічных прычынах ад усталявання пандуса (занадта крутая лесвіца), у васьмі электронных і папяровых адказах аптымістычна абяцала ўсталяваць у пад'ездзе нашага 9-павярховага дома электрычны пад'ёмнік. Быў я і на асабістым прыёме ў кіраўніка адміністрацыі Дз.Пятрушы, атрымліваў запэўніванні ад ягонага першага намесніка В.Пярэдні, ад другога намесніка Д.Жыбуля, ад начальніка ЖКГ А.Собаля ды іншых клеркаў, якія звязваліся з Цэнтрам сацыяльнага забеспячэння раёна, прызначалі тэндары на распрацоўку тэхдакументацыі, шукалі падрадчыкаў на закупку будаўнічых модуляў, запчастак, узгаднялі ўсё з зацікаўленымі арганізацыямі, заключалі дамовы з мантажнікамі і энерганаглядам…

Былі праблемы з тэрапеўтычнай падтрымкай у паліклініках, стацыянарах, выклікам дактароў-спецыялістаў на дом. Толькі на чацвёрты дзень пасля смерці жонкі з'явіліся, як па камандзе, тры вузкія спецыялісты, якіх ва ўчастковай паліклініцы не было. Мусіць, каб паставіць галачку і адзначыць у журнале, што заяўка, якая была зроблена задоўга да гэтага, выканана.

Як толькі жонка памерла, я накіраваў электронны ліст у адміністрацыю Цэнтральнага раёна і папрасіў прыпыніць усе захады для ўсталявання абяцанага пад'ёмніка, бо праблема "вырашылася". Адміністрацыя прыслала мне афіцыйнае спачуванне на беларускай мове (!).

Я не ўзгадваў бы яшчэ раз гэтую маркотную гісторыю, калі б не адна акалічнасць. Праз сем месяцаў пасля майго паведамлення ў адміністрацыю пра смерць жонкі, калі работнікі ЖКГ Цэнтральнага раёна пачалі падрыхтоўчыя працы для ўстаноўкі новых ліфтаў, мне патэлефанавалі з адміністрацыі (не з ЖКГ!) і папрасілі звязаць іх з хворай асабіста. Уяўляеце мой стан?! Я пачаў высвятляць, што ж гэта такое робіцца, ці нехта нешта сапраўды рабіў, ці нам проста хлусілі паўтара года, што пад'ёмнік вось-вось усталююць. Пачалася новая перапіска. Я атрымаў аж тры пісьмовыя прабачэнні за подпісам розных службовых асоб. Вось вытрымка з ліста ад 10 студзеня 2020 года (жонка памерла 14 чэрвеня 2019-га) за подпісам намесніка кіраўніка адміністрацыі Д.Жыбуля (цытую даслоўна з захаваннем лексічных, сінтаксічных і марфалагічных асаблівасцяў) : "*Дадаткова паведамляем, што замена ліфтаў і прылада безбар'ернага асяроддзя з'яўляюцца двума рознымі праграмамі, адказнымі за рэалізацыю якіх з'яўляюцца розныя выканаўцы, і выканаўца ў частцы устаноўкі ліфта быў несвоечасова дасведчаны аб сітуацыі, якая склалася, што з'яўляецца выключна чалавечым фактарам… Прыносім прабачэнні за недастатковае разуменне з боку структурных падраздзяленняў адміністрацыі Цэнтральнага раёна г.Мінска…*"

А вось яшчэ адзін пасаж з гэтага ж ліста: "*Варта адзначыць, **што працэдура таргоў па выбару падраднай арганізацыі два разы не адбылася па прычыне адсутнасці ўдзельнікаў**…*" Ну што тут скажаш?

На заключэнне яшчэ адна цытата з перапіскі гэтага года. Параіўшыся з некаторымі спецыялістамі, я прапаноўваў стварыць на базе пратэзных майстэрняў для інвалідаў на прадпрыемстве, што месціцца ў Мінску па вуліцы Адоеўскага, 10 і мае філіялы ў абласных цэнтрах, спецыяльныя аддзелы для вытворчасці модуляў пад'ёмнікаў і пандусаў у адпаведнасці з асаблівасцямі тыпавых жыллёвых забудоў апошніх гадоў. 27 лютага гэтага года атрымаў я спакойны, дзелавы адказ першага намесніка кіраўніка адміністрацыі В.Пярэдні (цытую даслоўна): "*…Ва ўмовах практыкі, якая склалася ў 2019 годзе, большасць працэдур, праведзеных дзяржаўным прадпрыемствам "ЖКГ Цэнтральнага раёна г.Мінска" на распрацоўку праектна-каштарыснай дакументацыі па прыладзе безбар'ернага асяроддзя, **не адбыліся па прычыне адсутнасці ўдзельнікаў**. Па працэдурах, якія ўсё ж такі адбыліся, праектна-каштарысная дакументацыя не распрацавана па прычыне незахавання дамоўных адносін з боку праектнай арганізацыі. Дагаворы скасаваныя… Ацэньваючы сітуацыю ў цэлым, на думку адміністрацыі Цэнтральнага раёна г.Мінска, з'яўляецца дастаткова аргументаванай наступная пазіцыя: закупаць калыскі-трансформеры* (тут, мусіць, павінна быць напісана "каляскі". – **П.С.**)*, прадастаўляць у карыстанне асобам, якія маюць на гэта патрэбу, і потым забіраць па меры заканчэння тэрміну патрэбнасці… **Дадзеная прапанова ўнесена, аднак пытанне да гэтага часу застаецца адкрытым, і вызначыць тэрміны, вынікі яе разгляду і крыніцу фінансавання на рэалізацыю названай прапановы на сённяшні дзень не ўяўляецца магчымым**…*" Дзякуй сп.Пярэдню за шчыры адказ. Чакайце, спадары інваліды, пакуль праблема не "вырашыцца" натуральным чынам. Няма чалавека – няма праблемы.

Калі пачалася пандэмія і афіцыйныя СМІ вуснамі кіраўніка дзяржавы заклікалі грамадзян не паддавацца псіхозу, праўда, нагадваючы пенсіянерам, што яны належаць да групы рызыкі, я канчаткова зразумеў, што дзяржаве на нас, ужо старых, непатрэбных, напляваць – чым хутчэй вымрам, тым лепш. Будзе эканомія на пенсіях. Грошы ж патрэбны на спартыўныя палацы ды шоу для дэсантнікаў. Для насельніцтва – дэманстрацыя трыумфу волі і сілы, як у Лені Рыфеншталь у фільме пра Германію 30-х гадоў мінулага стагоддзя… Я разумею беларусаў, што пакуль з недаўменнем і праблескам гневу ў вачах мірнымі ланцугамі пасталі на вуліцах гарадоў і мястэчак. Улады ліхаманкава шукаюць чарговы "белы легіён", чакаючы ананімнага званка фрау А. з замежжа, што на нашых абшарах з'явіліся баевікі, каб стварыць беларускі майдан.

У дзяржаўных СМІ паказваюць, як у сваіх перадвыбарных агітацыйных паездках дзейны прэзідэнт, пераразаючы стужачкі на акурат дзеля гэтай кампаніі прымеркаваных здачах у эксплуатацыю прамысловых аб'ектаў, мастоў, басейнаў, паліклінік, дае мэтанакіравана "фокусным групам" (тэрмін з сацыялогіі) абяцанні. Настаўнікам – падвышэнне зарплаты ў паўтара разу, нянечкам у дзіцячых садках і бальніцах – у два разы, работнікам прыватных прадпрыемстваў – абарону ад хіжага ўласніка, аграрыям – гарадскія сацыяльныя стандарты і г.д. Толькі вось я не заўважыў, каб нешта абяцалі інвалідам і нямоглым пенсіянерам. Ліпеньскія 30 рублёў дабаўкі да пенсіі з'еліся за адзін паход ў краму. Магчыма, я нешта прапусціў. Думаю сабе: што мы – адпрацаваны матэрыял… Калі і не прыйдзем на выбарчы ўчастак, нічога не здарыцца. Укінуць за нас бюлетэні. Са мной такое было ў 2006 годзе, калі я галасаваў у 19.57.

**Пётр САДОЎСКІ,
дэпутат Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь, пасол у Германіі ў 1992–1994 гадах.**

СТОП-КАДР

Так сустракалі ў гродзенскім Каложскім парку кандыдата ў Прэзідэнты Святлану Ціханоўскую. (NN).

СТОП-КАДР

Самый массовый митинг в Беларуси

Этого, конечно, никто из представителей власти не ожидал. Но народ в очередной раз подтвердил, что стране нужны перемены. На минувшей неделе на пикете кандидата в Президенты Республики Беларусь собралось, по некоторым сведениям, около или даже более 60 тысяч человек.

ВАРШАВА – МІНСК

Адкрыты ліст да беларусаў ад лідараў польскай «Салідарнасці»

Дарагія сябры, дарагія грамадзяне Рэспублікі Беларусь!

75 гадоў таму грамадствам Сярэдняй і Усходняй Еўропы быў навязаны новы сусветны парадак, які стаў вынікам трагічных войн паміж вялікімі глабальнымі дзяржавамі. Дзесяцігоддзямі народы Беларусі, Балгарыі, Чэхіі, Эстоніі, краін Балканскага паўвострава, Літвы, Латвіі, Польшчы, Румыніі, Славакіі, Украіны былі вымушаны змагацца за найважнейшыя каштоўнасці: свабоду асобы, незалежнасць, павагу да чалавека і павагу да праўды. За каштоўнасці, якія ўласцівы для кожнай дэмакратычнай краіны свету, без якіх ніводнае грамадства не можа называцца свабодным. З моцным хваляваннем і гонарам назіраем за вашай сілай і рашучасцю, каб выбары былі святам дэмакратыі і перамогай вольных грамадзян Беларусі.

40 гадоў таму рух «Салідарнасць» прывёў да падзення камунізму ў Польшчы. Дзякуючы адвазе грамадзян, сіле барацьбы і веры ў перамогу немагчымае стала магчымым. Аднак польскіх поспехаў не было б без салідарнасці дэмакратычных краін і рашучасці гістарычных лідараў свабоднага свету.

Памятаючы ўласны вопыт і вопыт многіх пакаленняў, якія змагаліся за свабоду, мы гаворым ясна і выразна, что грамадзяне Беларусі не адны і не могуць застацца сам-насам у барацьбе. Падтрымка незалежнай, вольнай і дэмакратычнай Беларусі ёсць маральны абавязак сучасных дэмакратычных лідараў.

Няхай плыве салідарнасць ад усіх грамадзян свету, а муры рухнуць.

Лех ВАЛЕНСА, польскі дзяржаўны дзеяч, лідар «Салідарнасці», Лаўрэат Нобелеўскай прэміі міру, Прэзідэнт Польскай рэспублікі з 1990-га да 1995 года, палітычны зняволены,
Лешек БАЛЬЦЭРОВІЧ, дзеяч «Салідарнасці», лідар эканамічных перамен у Польшчы пасля заняпаду камунізму,
Кандрат БЯЛІНСКІ, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены,
Багдан БАРУСЕВІЧ, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены,
Збігнеў БУЯК, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены,
Владыслаў ФРАСЫНЮК, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены,
Ева КУЛІК-БЯЛІНСКА, дзяячка «Салідарнасці», палітычная зняволеная,
Барбара ЛАБУДА, дзяячка «Салідарнасці», палітычная зняволеная,
Багдан ЛІС, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены,
Ян ЛІТЫНЬСКІ, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены,
Адам МІХНІК, дзеяч «Салідарнасці», галоўны рэдактар «Gazety wyborczej», палітычны зняволены,
Гражына СТАНІШЭЎСКА, дзяячка «Салідарнасці», палітычная зняволеная,
Людвіка ВУЕЦ, дзяячка «Салідарнасці», палітычная зняволеная,
Хэнрык ВУЕЦ, дзеяч «Салідарнасці», палітычны зняволены.

РЕКОРД

Самая дорогая в мире недвижимость

Названа страна с самой дорогой в мире недвижимостью – Монако. В среднем квадратный метр жилья в ней стоит более 48 тысячи евро. В районе Монте-Карло этот показатель равен 53 тысячам евро.

США–ЕВРОПА

Из Германии будут выведены 12 тысяч военных

Американское военное командование приняло решение вывести из ФРГ 12 тысяч военнослужащих. Согласно плану, 6,4 тысячи военных вернутся на родину, а 5,6 тысячи перебазируются в другие страны Европы.

Ожидается, что в основном американские военные разместятся в Италии и Бельгии. Также в Пентагоне заявили, что если будет достигнуто соглашение, то американских военных направят в Польшу и в страны Балтии.

БУДЬТЕ ЗДОРОВЫ!

Японские ученые советуют пожилым людям чаще смеяться

Нагойский университет выявил удивительную связь: если пожилой человек не смеется в повседневной жизни, у него в 1,4 раза повышен риск наступления недееспособности. В течение трех лет ученые наблюдали за лицами старше 65 лет (всего 14.233 человека). Эксперты попытались выявить связь между частотой смеха и способностью сохранить силы, чтобы самостоятельно обслуживать себя, вставать, ходить, не нуждаясь в посторонней помощи, а также связь между смехом и летальным исходом.

Исследуемых разбили на четыре группы в зависимости от того, как часто те смеялись в полный голос. Оказалось, риск потерять способность самостоятельно передвигаться и обслуживать себя среди лиц, почти не смеявшихся, был повышен в 1,4 раза по сравнению с теми, кто смеялся почти каждый день. Ученые не исключают, что основа феномена лежит в работе иммунитета.

Есть основания полагать, что частый смех приводит к улучшению работы иммунной системы. Также смех позволяет стимулировать приток крови к тканям. В итоге была подтверждена связь между дееспособностью и частотой смеха, но не связь между смехом и летальным исходом.

ОЧЕВИДНОЕ-НЕВЕРОЯТНОЕ

Существует ли мировое правительство, в руках которого судьба планеты?

«Для того чтобы спасти эту планету, надо убивать по 350 тысяч человек в день!» Знаете, кому принадлежат эти слова? Ни за что не поверите: Жаку-Иву Кусто, знаменитому французскому океанографу, защитнику природы и гуманисту. Чем же ему так не угодило человечество? Как говорится: ничего личного. Просто Кусто, как, возможно, никто другой, понимал: Земля не справляется с той нагрузкой, которую на нее накладывает Homo sapiens.
Нас слишком много. И надо что-то делать. Только что?

Хотим мы того или нет, знаменитый океанограф – далеко не единственный, кто придерживался (и продолжает придерживаться) подобной точки зрения. *«Мы отягощаем собой мир; его богатств едва хватает, чтобы поддержать наше существование. По мере того, как возрастают наши потребности, нарастает и ропот, что природа уже не в силах обеспечить нам пропитание»*, – еще в III веке н.э. говорил раннехристианский теолог Квинт Септимий Тертуллиан. Квинт, конечно, забеспокоился рановато, но вектор тревожности разглядел правильно.

Однако первым высказать мыль о том, что неконтролируемый рост населения приведет к голоду на Земле, осмелился английский священник Томас Мальтус. Он жил на рубеже XVII–XVIII веков, имел троих детей и бездну свободного времени, которое он употребил на науку. Он изучал демографию и экономику и преуспел настолько, что одновременно был избран членом Королевского общества, Французской и Российской академий. Именно науку Мальтус считал главным делом своей жизни.

Итогом его изысканий стала книга «Очерк о законе народонаселения». Суть ее вкратце можно изложить так. Численность населения растет в геометрической прогрессии, а средства существования – только в арифметической. И если не регулировать прирост населения, то скоро ему просто нечем будет питаться...

Весь вопрос в том, как именно его регулировать.

Сам Мальтус понимал: рост народонаселения можно остановить либо нравственным воздержанием, либо несчастьем, как-то: война, голод или эпидемия. Но при этом, будучи священником, был категорически против ограничения рождаемости. Ведь это не что иное, как нарушение заповеди Господа «Плодитесь и размножайтесь». Что касается второго пути, то он – при всей своей жестокости и непопулярности – оказывался самым действенным. Но только до поры до времени.

Римский клуб

В 1800 году на Земле проживал всего 1 миллиард человек. Век спустя нас уже стало 2 миллиарда. А в 1974 году всемирная перепись населения выявила, что земной шар населяет уже 4 миллиарда человек. В этом свете теория Мальтуса обрела второе дыхание.

И тут на арене появился так называемый Римский клуб. Строго говоря, это «международный аналитический центр, объединяющий представителей мировой политической, финансовой, культурной и научной элиты». Членство в нем строго ограничено: одновременно в Клубе могут состоять не более 100 человек. Есть и другие строгости: «*Члены правительств не могут одновременно быть членами Римского клуба. Ни один из участников Римского клуба не представляет любую государственную организацию и не отображает какой-нибудь один – идеологический, политический или национальный – взгляд*». Зачем такие сложности? Чтобы обеспечить непредвзятость клубного мнения. И тем самым повысить его авторитет.

Первое заседание клуба состоялось в 1968 году в Риме – отсюда и название. А возглавил его вице-президент компании «Оливетти», а по совместительству и член административного совета компании «Фиат» – Аурелио Печчеи. Деятельность клуба финансировали автомобильные концерны «Фиат» и «Фольксваген». И цели у него были довольно скромные: анализ перспектив рынка автомобилей. На словах. На деле вышло иначе.

В 1970 году Римский клуб предложил Деннису Л.Медоузу, 26-летнему сотруднику Массачусетского технологического института, возглавить группу по разработке модели мирового развития. Она должна была показать: что произойдет в мире, если сохранятся тенденции роста населения, промышленного и сельскохозяйственного производства, нерационального использования невозобновляемых природных ресурсов, загрязнения окружающей природной среды. Медоуз увлеченно взялся за дело. Он возглавил многонациональную группу ученых, и спустя 21 месяц, 13 марта 1972 года, представил Римскому клубу доклад с говорящим названием «Пределы роста».

По прогнозам группы Медоуза, человечество уверенно шло навстречу катастрофе, избежать которой было возможно, только приняв меры по ограничению и регулированию роста производства и изменению критериев прогресса. Доклад предупреждал: материальный рост не может продолжаться до бесконечности на физически конечной планете. И требовал отказаться от повышения количества (роста) в пользу качества (развития).

Согласитесь, к росту продаж автомобилей этот доклад не имел никакого отношения. Соответственно, изменились и цели Римского клуба. Теперь своей основной задачей он, во-первых, считал необходимость дать «обществу методику, с помощью которой можно было бы научно анализировать «затруднения человечества», связанные с физической ограниченностью ресурсов Земли, бурным ростом производства и потребления. И, во-вторых, подсказать, какие меры должно предпринять общество, чтобы «разумно вести дела» и достичь «глобального равновесия».

Если коротко, то это путь самоограничения. Но как раз к нему-то человечество и не готово. Категорически!

Крах неизбежен

Экологи быстренько подсчитали: Земля – без истощения ресурсов и необратимых изменений в экологии – может выдержать не более 1 миллиарда человек. Но это показатели 1800 года! Меж тем на сегодняшний день на планете живет 7,3 миллиарда людей. Дельта – в 6,3 миллиарда.

Только представьте, что будет, если президент какой-нибудь страны обратится с посланием к народу: нас слишком много, даешь воздержание и эпидемии! Да его тут же линчуют! Но делать что-то действительно нужно, и срочно. Хотя бы потому, что в продолжении своей книги «Пределы роста. 30 лет спустя», вышедшей в 2004 году, Медоуз со товарищи горестно констатировал: его прошлое предупреждение осталось неуслышанным, люди не сделали никаких выводов, и в итоге ситуация лишь ухудшилась.

С помощью математического моделирования исследователи просчитали несколько десятков вариантов развития человечества в XXI веке. Увы, как бы ни переставляли ученые слагаемые в своих уравнениях, итог выходил неизменно печальным: крах человечества – социально-экономический, экологический и т.п. – неизбежен. Более того, он наступит уже при жизни живущего – то есть нашего с вами – поколения. Спасти нас может только существенное снижение потребления природных ресурсов.

«Да не вопрос!» – возможно, воскликнете вы. А потом вспомните, например, о поездке на дачу: не тащиться же туда общественным транспортом!

Это ни в коем случае не камень в ваш огород: отказаться от собственного комфорта – зримого и понятного – ради эфемерного продолжения жизни на Земле вряд ли кто способен. Но как раз наша неспособность противостоять собственному удовольствию в итоге рождает такие теории, как «Золотой миллиард».

Золотой миллиард

Золотой миллиард – это тот самый высчитанный экологами размер населения Земли, который может жить на планете с комфортом – и безо всякого ущерба для «общего дома». Это элита человечества: самые богатые, самые умные, самые изобретательные представители вида Homo sapiens, словом – избранные. Кем? Об этом мы поговорим чуть позже.

Оставшиеся 6,3 миллиарда человек разделятся на две категории. Грубо говоря – индустриальную и сырьевую.

Золотой миллиард, в руках которого сосредоточатся не только все материальные, но и интеллектуальные богатства планеты, наукоемкие технологии и информация, будет строго дозировать, сколько и каких именно знаний передать остальным обитателям Земли. Ведь давно известно: чем ниже уровень образования народонаселения, тем проще им управлять. Но, разумеется, «индустриалы» будут продвинутее «сырьевиков». Хотя бы потому, что им теорией «Золотого миллиарда» определена роль материальных производителей, работающих по заказу и на благо элиты. Это своего рода замена нынешнему среднему классу.

Меж тем как сырьевая категория человечества окажется занятой в шахтах и на полях: будет добывать природное сырье и выпускать сельскохозяйственную продукцию. Ну и, разумеется, жить скромнее – настолько, насколько это вообще возможно.

Теорию «Золотого миллиарда» можно даже назвать гуманистической, ведь она не предлагает убивать по 350 тысяч человек в день, а всего лишь берется перераспределить земные блага так, чтобы хорошо жил целый миллиард людей. А остальные пять будут его обслуживать. Все захотят попасть в разряд элиты. Но решать, кто войдет в число «Золотого миллиарда», будем не мы с вами...

Тайная власть?

А кто? Толком этого, разумеется, никто не знает. Но кое-какие гипотезы имеются даже у простых смертных. По данным ВЦИОМ, почти половина россиян – 45% – убеждены: миром правит тайная организация, которая руками президентов-марионеток двигает рычагами власти и всей политикой в целом.

Правда, 48% опрошенных не смогли определиться с целями тайного правительства. Зато 32% признали таковыми стремление к власти, 10% – к богатству, 3% – желание сберечь мир во всем мире. И только 2% респондентов сказали: «Тайная власть существует для захвата территорий, ослабления государств и регулирования численности населения».

И знаете, кажется, они правы...

Идея о тайном мировом правительстве настолько не нова и не оригинальна, что в ней даже как-то неловко сомневаться. Выдвиженцев на эту роль – великое множество: от иллюминатов с масонами до нынешних олигархов и неизменных Ротшильдов с Рокфеллерами. Но не исключено, что погодой в доме – читай на планете – ведает так называемый Бильдербергский клуб.

Свое название эта организация взяла от отеля, где в 1954 году произошла первая встреча участников клуба. В клуб входят самые богатые и влиятельные люди планеты, костяк которых составляют – да-да – пресловутые Ротшильды, Рокфеллеры, Морганы и высшая европейская знать... На данный момент в клубе состоят 383 человека. 128 – американцы. Остальные – европейцы и азиаты из Японии, Кореи и Сингапура. И в руках этих 383 человек сосредоточено 70% всего мирового богатства. Кроме того, они владеют подавляющим большинством СМИ, что позволяет им манипулировать общественным мнением как угодно.

У Бильдербергского клуба есть свой сайт, на котором они публикуют темы предстоящих или прошедших встреч. Но это – имитация открытости. Потому что на сами встречи посторонние люди никогда не допускаются: «Отчеты о проведенных встречах, обсуждаемых вопросах и принятых решениях не публикуются. На собраниях группы запрещено вести видео- и аудиозапись; запрещено делать заявления для прессы и разглашать содержание дискуссий, происходящих на встречах».

Раз в год бильдерберги собираются и решают, что будет происходить в мире.

Конечно, они отрицают свою причастность к какому бы то ни было правительству, тем более тайному, тем более – мировому. Но за те 50 лет, что клуб действует на исторической арене, мир изменился до неузнаваемости. Его охватила глобализация, которая, если зрить в корень, не что иное, как всеобщая стандартизация. А стандартизация – это утрата идентичности: национальной, семейной, расовой, половой. За что тебе бороться, если нет у тебя ни родины, ни идей, ни корней, если ты даже не понимаешь – мужчина ты или женщина? Тебя можно брать голыми руками – и определять в «сырьевики». Там тебе самое место!

Конечно, это только теория. Конспирология вообще вещь увлекательная. По мнению руководителя ВЦИОМ, «это болезнь современного мира. Он стал слишком сложен и труден для понимания. Мифология мирового правительства – темного центра силы, объединяющего богачей и политиков стран наиболее влиятельных, наиболее развитых, одна из привлекательных, легких, объясняющих конструкций».

Дай Бог, чтобы так оно все и оказалось. Очень уж не хочется, чтобы получилось, как в анекдоте: «Пасутся на лугу две коровы. Одна говорит: «Мне подозрительно, что люди нас бесплатно поят и кормят». А другая отвечает: «Слушай, надоела ты мне со своими теориями заговора».

Влад РОГОВ.

Народная Воля http://www.nv-online.info
4 ЖНІЎНЯ 2020 г.

ЧУЛІ?

Чэмпіянат свету па футболе пройдзе… зімой

Канчаткова сталі вядомы тэрміны правядзення чэмпіянату свету па футболе ў 2022 годзе ў Катары.

Матч адкрыцця адбудзецца 21 лістапада (13.00 па беларускім часе), фінал турніру – 18 снежня (18.00).

На групавым этапе будзе згуляна па 4 матчы на дзень – у 13.00, 16.00, 19.00 і 22.00 па беларускім часе.

Гульні плэй-оф пачнуцца 3 снежня і будуць праходзіць у 18.00 і 22.00 па беларускім часе.

Такім чынам, упершыню ў гісторыі сусветнае першынство пройдзе не летам. Прычына – неверагодная спёка ў Катары ўлетку, ледзь не пад 50 градусаў.

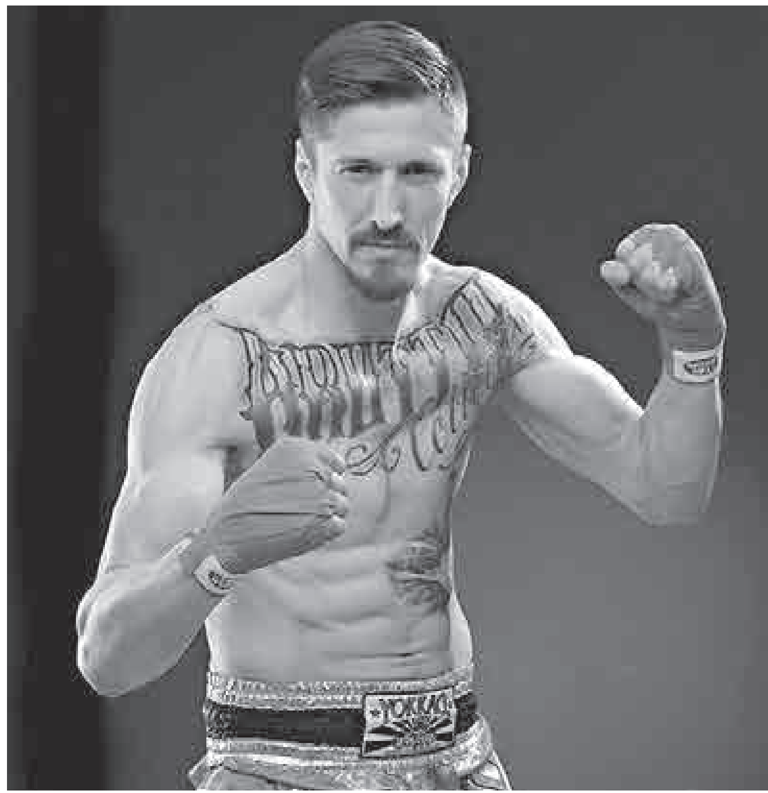

ПАЗІЦЫЯ

Віталь ГУРКОЎ:

«Беларусы шчаслівыя на 3 працэнты…»

Неаднаразовы чэмпіён свету па тайскім боксе выказаўся пра прэзідэнцкую кампанію.

– На выбары пайду абавязкова, – *распавёў Віталь праекту "Жыццё-маліна"*. – Раней не хадзіў ніколі, але дэбют адбудзецца. Дацягнуць бы да самога дня – і ўбачым, што там будзе з кандыдатамі.

– Як табе цяперашняя палітычная абстаноўка?

– Прыгнятае. Мне не падабаецца тое, што адбываецца. Людзі стамляюцца ад колькасці атрыманай інфармацыі і колькасці негатыву. Проста перастаюць сачыць за тым, што адбываецца. Не ведаю, для каго гэта выгадна. Напэўна, выгадна для таго, хто ўсё гэта робіць.

– У цябе ёсць прагноз або разуменне таго, што здарыцца 9 жніўня?

– Так, пераможа наймацнейшы. Усё, як у спорце.

– Ты хадзіў на акцыю салідарнасці з Бабарыкам?

– Так, я быў, але ў аўтазаку не катаўся.

– Атмасфера на акцыі падтрымкі як табе?

– Пачуццё ілюзорнага аб'яднання нейкага. Ілюзорны "вецер перамен".

– Ты не верыш, што перамены будуць?

– Будуць, але не так. Усё будзе, але не адразу ў нас будзе новы прэзідэнт.

– Якую краіну ты выбраў бы для жыцця?

– Я ва Украіну паехаў бы, напрыклад. У Кіеве шмат сяброў, так класна, камфортна, адэкватна.

– Наколькі беларусы шчаслівыя?

– Напэўна, на 3 працэнты *(Усміхаецца.)* Нядаўна заходзіў у краму кветак, і мне прапанавалі зніжку ў 3 працэнты.

ЛЕГІЯНЕРЫ

Раздача пашпартоў працягваецца

*20-гадовы амерыканец **Іван Лодня** гатовы выступаць за зборную Беларусі па хакеі.*

Хакеіст прыляцеў у Беларусь і падпісаў кантракт з мінскім "Дынама".

"Пакуль не ведаю ўсе правілы і тонкасці па пытанні атрымання беларускага пашпарта, – кажа амерыканец. – *Але калі мне скажуць, што ўсё добра і я магу гуляць за зборную Беларусі, то, вядома ж, гатовы. Гэта вялікі выклік і магчымасць. Гатовы сказаць "так" хоць цяпер і ісці гуляць".*

"У мяне ёсць беларускія карані, мне тата гаварыў пра гэта, – цытуе словы хакеіста *hcdinamo.by*. – *Таму я ўсхваляваны быць тут".*

Дзядуля Івана Лодні з Гомеля. Бацька, **Канстанцін Лодня**, быў савецкім хакеістам, выступаў за каманды з Украіны. У Злучаных Штатах – з 1996 года, працуе трэнерам, дапамог развіцца хакейнаму таленту сына.

З-ПАД ПЯРА

Цудоўная кніга Леаніда Несцерчука

Адзін з самых заходніх беларускіх гарадоў Брэст славіцца багатай літаратурнай спадчынай. Самы дарагі набытак яго – гэта, несумненна, Берасцейская Біблія 1563 года выдання, якой у 2017 годзе пастаўлены ў горадзе помнік.

Нібыта ў працяг гэтых добрых традыцый вядомы ў Беларусі брэсцкі даследчык **Леанід Несцярчук** выдаў капітальную літаратурную працу **"Адам Міцкевіч. Геній. Паэт. Ліцвін"**. Уражвае яе памер – 49 выдавецкіх аркушаў, з чым сёння даводзіцца сустракацца вельмі рэдка. Немалы па сучасных мерках яе наклад – 700 экзэмпляраў. Няма прэтэнзій і да мастацкага афармлення. Словам, аўтар зрабіў вялікі падарунак шматлікім аматарам творчасці Адама Міцкевіча, польскамоўнага паэта з нашай беларускай старонкі.

З пачуццём глыбокай павагі да навуковых пошукаў, здзяйсненняў шаноўнага Л.Несцерчука перагортваю старонкі яго чарговай кнігі. Ніколькі не перабольшу, калі скажу, што з выхадам яе ў свет зроблены важкі ўнёсак у бібліяграфічную скарбніцу Адама Міцкевіча, хаця і да гэтага яго не абыходзілі сваёй увагай многія даследчыкі. Аўтар меў маральнае права на такую працу, бо за яго плячыма шэраг манаграфічных работ па гісторыі Беларусі, ахове яе матэрыяльнай і духоўнай спадчыны. У іх ліку: "Замкі, палацы, паркі Берасцейшчыны. X–XX стст."; "А.Т.Касцюшка. Вяртанне героя на радзіму"; "Ахова гісторыка-культурнай спадчыны Беларусі"; "Станіслаў Аўгуст Панятоўскі. Манарх, асветнік, мецэнат"; "Міхал Клеафас Агінскі. Ліцвін. Патрыёт. Творца" і іншыя. Кожную з іх можна лічыць удалай навуковай працай пра знакавыя гістарычныя падзеі, выбітных асоб Беларусі. Недарэмна манаграфія Л.Несцерчука "Напалеон Орда. Шлях да Бацькаўшчыны" ў 2009 годзе атрымала Гран-пры на VI Міжнародным конкурсе кнігавыдання "Мастацтва кнігі" ў Маскве, што не так часта ўдаецца беларускім аўтарам.

Азнаямленне з гэтай кнігай Л.Несцерчука дапаможа чытачу даведацца шмат чаго новага з жыцця і творчасці знакамітага сына беларускай зямлі, геніяльнага паэта Адама Міцкевіча ў суровы, бурлівы час 20–50-х гадоў XIX стагоддзя. Імя паэта, дзякуючы яго бессмяротным паэтычным творам, прызнана ва ўсім свеце, найперш славянскім, вядома, бадай, кожнаму адукаванаму чалавеку Еўропы ды і ўсёй планеты.

Не па сваёй волі большую частку жыцця Адам Міцкевіч правёў па-за межамі беларускай зямлі як выгнаннік, эмігрант. Ён меў незлічоную колькасць кантактаў з творчай і палітычнай элітай большасці краін Еўропы, але сувязі з радзімай, яе людзьмі, цікавасць да іх лёсаў, разуменне неабходнасці змагання за іх волю заўсёды жылі ў думках, творчасці і справах паэта.

Ягонае імя бясконца дарагое нам, беларусам, бо Міцкевіч заўжды быў шчырым выразнікам спадзяванняў свайго народа на лепшую долю і шчаслівейшую будучыню.

У шматлікіх паэтычных творах, публіцыстычных працах, што выйшлі з-пад пяра Адама Міцкевіча, не раз згадвалася велічнасць сэнсу дарагіх яго сэрцу слоў "Айчына", "Бацькаўшчына". Чуллівае сэрца нашага земляка балела праз тое, што мільёны ягоных суайчыннікаў былі раскіданы па ўсім свеце, не мелі цяпла сямейнага агмяню і шчасця на чужыне.

Адам Міцкевіч – адданы сын сваёй эпохі. Зведваючы адчай і боль сэрца за цяжкі лёс дарагой радзімы, ён здолеў узвысіцца да сапраўдных вяршынь патрыятызму і грамадскай мужнасці. Геніяльны паэт валодаў ясным поглядам, скіраваным не толькі ў мінулае, але і ў будучыню. Звяртаючыся да сваякоў, суайчыннікаў, будучых пакаленняў, ён пісаў, што жыццё чалавека прабягае, як адно імгненне, і кожны павінен будзе даць справаздачу, як выкарыстаў яго на дабро блізкіх і Айчыны.

Не маючы нічога роўнага сабе, кніга Л.Несцерчука будзе вельмі карыснай выкладчыкам мовы, літаратуры і гісторыі вышэйшых, сярэдніх спецыяльных і агульнаадукацыйных навучальных устаноў, літаратуразнаўцам, гісторыкам, архітэктарам, спецыялістам па ахове гісторыка-культурнай спадчыны, а таксама аматарам і ўсім, хто неабыякавы да айчыннай матэрыяльнай і духоўнай культуры. Кніга, багатая сваім зместам, арыгінальнымі ілюстрацыямі (гістарычнымі дакументамі і выявамі мясцін Беларусі, іншых краін Еўропы, знітаваных з жыццём і дзейнасцю Алама Міцкевіча), паспрыяе ўзмацненню цікавасці да нашай старонкі з боку гасцей, турыстаў і наогул далёка за яе межамі, выкліча ў кожнага з нас добрыя ўспаміны, любоў да сваёй радзімы, гонар за яе выбітных ураджэнцаў, у першую чаргу за нашага генія Адама Міцкевіча, які так уславіў Бацькаўшчыну сваімі неўміручымі паэтычнымі творамі.

Па вядомых прычынах палітычныя праекты і практычныя дзеянні Адама Міцкевіча па адраджэнні Айчыны не далі плёну пры ягоным жыцці. Аднак праз шмат часу на колішніх абшарах Вялікага Княства Літоўскага зноў нарадзілася, сцвердзілася дзяржава Беларусь, хаця і са шматлікімі нявырашанымі праблемамі нацыянальнага характару. У ёй заўжды памяталі і шанавалі імя Адама Міцкевіча – геніяльнага паэта, сапраўднага патрыёта сваёй Бацькаўшчыны, палымянага змагара за яе свабоду і незалежнасць. Бясконца дарагім застаецца ён нам і сёння. Па-ранейшаму велічна і шчымліва гучаць у сэрцах беларусаў словы вялікага паэта, якога некалі вымусілі развітацца з радзімай. Але ён вярнуўся сюды назаўсёды – сваімі неўміручымі творамі. Дух яго лунае над аднаўленымі яго гнёздамі – у Завоссі, маёнтку Міцкевічаў, дзе паэт нарадзіўся, і Навагрудку, адкуль Адам пайшоў у вялікі свет.

Глыбокі, змястоўны аналіз узятай для рэцэнзіі кнігі Л.Несцерчука немагчымы на старонках газеты. Для гэтага неабходна выкарыстаць патэнцыял літаратуразнаўчых часопісаў. Маёй жа мэтай было ўсяго толькі давесці грамадскасці, што выйшла ў свет з усіх пунктаў гледжання цудоўная кніга – "Адам Міцкевіч. Геній. Паэт. Ліцвін". Я не знайшоў у яе тэксце якіх-небудзь хібаў, адзінае што – у яе назве слова "Ліцвін" паставіў бы перад "Геній".

Леанід ЛЫЧ, доктар гістарычных навук, прафесар.

РАЗДУМЬЯ

ЧТО ТАКОЕ СЧАСТЬЕ?

«Хочешь быть счастливым – будь им!»
Козьма Прутков

Во все времена у всех народов понятие «счастье» каждый толковал по-своему. Для одних вершиной счастья были деньги, безбедное существование, для других – красивая жена, прочная семья, для третьих – быстрое восхождение по карьерной лестнице, успех у женщин, для четвертых – шикарный надел земли, богатая вилла, для пятых – общее уважение окружающих, блестящие успехи и восторг публики. Так что если сравнить, к примеру, «воздушные замки» простого крестьянина и маститого философа, то «архитектура» их окажется весьма неодинаковой и даже неординарной.

Путь мой земной довольно внушительный: восемьдесят один год позади. Вроде и опытом не обделен, и колдобин на пути встречал немало. Есть о чем рассказать тем, кто начинает свою биографию с чистого листа. Именно по этой причине свои рассуждения и примеры постараюсь в дальнейшем строить так, как мыслю сам, без ссылок на великие авторитеты мирового масштаба. Уж извините великодушно, если что придется не по нраву. А хотите поспорить или возразить – милости прошу! Думаю, что «Народная Воля» нам в этом поможет.

Всю жизнь убеждаюсь, что эталоном нашего земного процветания, основой счастливой жизни является ***крепкая семья***. Все вроде есть у человека: и ум, и красота, и здоровый дух, и коммуникабельность, и деловитость, и уважение окружающих. Но встречается вдруг на его пути особа, которая сперва втирается в доверие, потом вынуждает бедолагу жениться на себе, обрастает детьми и начинает так выкручивать своего спутника жизни, что небо ему ежедневно кажется с овчинку. Пустышка, кукла с накладными ресницами, бездарь несусветная, а поди ж ты! Другого таланта, кроме самолюбования, у нее отродясь не было. Такой и невдомек, что лишись она единственной своей опоры в лице преданного спутника – и весь ее лоск окажется всего лишь блестящей чешуей от выпотрошенной рыбины. А понять эту истину самостоятельно такая просто не в состоянии – так ее воспитали…

Постоянно ловлю себя на мысли: сто процентов счастья молодой, всесторонне развитой девушки, не обделенной ни красотой, ни добротой, ни другими ценностями жития земного, заключается именно в том, чтобы удачно выйти замуж. Но и это еще не все. Жизнь ведь наша до того непредсказуема, что никогда не угадаешь, где можно споткнуться. Оступился, искалечился – и все, конец твоему счастью. Вот здесь уже почти всё будет зависеть от мудрости и крепости духа обоих супругов.

Никогда не стесняйтесь и тем более не бойтесь первым признать себя неправым и простить партнеру его оплошность, мимолетную слабость. Я, например, на разумный компромисс я всегда шел первым, и корона с меня ни разу не упала.

Очень часто все жизненные устои, именуемые счастьем, рушит супружеская неверность. Понравился кому-то из семейной пары случайный партнер – обо всем на свете забывают и, словно мотылек на яркое пламя, очертя голову летят в самое пекло. Даже развестись готовы, не думая ни о душевной катастрофе обманутого супруга, ни о детях, ни о карьере. В семейной жизни ведь абсолютно ровных магистралей не существует. Кто-то слегка обидел и на тебе: назло уйду к другому, он, дескать, будет крепче любить. Но ведь зло – величайший грех, а прелюбодеяние – тем более. Высшие силы никогда и никому их не прощают. Неужели не понятно неверным, что изменивший однажды предаст и дважды, и трижды. Вот и будешь потом локти кусать всю оставшуюся жизнь. Никто еще не построил свое личное благополучие на чужом несчастье.

Не менее значительное место в нашем земном круговороте кроме семейных отношений занимает работа. Здесь выкристаллизовываются и индивидуальные особенности личности, и коммуникабельность, и радость творчества, и многое другое. Слагаемые счастья в трудовой среде настолько тесно взаимосвязаны, что выделить квинтэссенцию, этакую панацею от всех болезней почти невозможно. Вот почему так важно научиться находить удовлетворение во всем сегодняшнем. Не можешь чего-то изменить – принимай его таким, какое оно есть, ведь не в вакууме живешь – среди равных тебе людей. Не льсти, не подставляй никого под незаслуженный удар, не завидуй, не желай большего, чем ты заслужил. Привыкай оценивать себя справедливо. Помни, что всем и всего ни за что не получить, потому что всех много, а всего мало. Будь скромным в своих запросах – это станет решительным шагом к твоему личному счастью.

У богословов мудрым и выверенная временем азбука счастья. Многие из ее постулатов запали мне в душу и стали руководством к действию. Придерживаться их, может быть, и не каждому дано, но стремиться к этому было бы весьма благоразумно. Вдумайтесь в их сакраментальный смысл.

Старайся думать хорошо обо всех; плохо не думай ни о ком. Даже в самом плохом находи что-то хорошее.

Говори с окружающими на языке любви. Не повышай голоса. Не сквернословь. Не обижай людей понапрасну.

Всегда действуй на пользу ближнего. Делай так, как ты хочешь, чтобы поступали с тобой. Сострадай не на словах, а на деле.

Трудись добросовестно, ведь плодами твоего труда пользуются и другие. В некоторой степени сделаешь их счастливыми.

Береги здоровье – главное свое счастье. Четко представляй себе, что все в этом мире имеет свой предел. Спокойно воспринимай естественное течение жизни, которой свойственны рождение, расцвет и угасание. А для этого не надо пропускать ни ежедневные оздоровительные прогулки, ни запланированные путешествия, ни походы в гости к друзьям, знакомым, родственникам, ни посильный каждодневный труд. Особенно тот, который приносит истинное удовольствие не только тебе самому, но и многим окружающим. Счастье ведь не бывает лишь сугубо индивидуальным…

Я вот пожилой уже человек, но летом на даче в ненастную погоду стараюсь уединиться на веранде и делать оригинальные картинки из репродукций, разделочные доски, деревянные ложки, лоточки для варенья. Занятие тонкое, ювелирное, но зато радостное. Дарю все это родным, друзьям-товарищам, соседям. Светятся у них глаза – и я счастлив.

Всех тонкостей счастливого существования, конечно, не перечислить, но самые важные постигать не уставайте. Радуйтесь общению с добрыми людьми, интересными книгами, кинофильмами, театрами, музеями. И помните: все земное – великое счастье человеческое. Стремитесь искренне благодарить мир за каждый прожитый день.

Я очень хорошо понимаю, что абсолютно счастливых людей в природе не существует. У одних постоянно все валится из рук, им то и дело сопутствуют какие-то мелкие и крупные неудачи. У других же, словно по заказу, жизнь течет размеренно, гладко, в руках спорится любое начатое дело, а проблемы то и дело обходят их дом стороной, будто они родились под счастливой звездой. Но ведь это не так. Ученые утверждают, что источником счастья могут быть не только внешние организмы. Немаловажную функцию выполняет в этом сложном процессе количество гормонов эндорфина и серотонина, которые именуют «гормонами счастья». По этой причине люди, унаследовавшие счастливый генетический код, способны создавать это самое счастье как бы из ничего, накапливать его на перспективу и даже передавать по наследству.

А вот тем, кому с генетическим кодом не подфартило, для полного счастья необходимы стимулы, на позитив им нужно настраиваться самим. Вот знаете ли вы, что натуральный шоколад, какао, клубника, апельсины, чай из лепестков роз и шиповника в определенной степени способствуют выработке гормонов, позитивно влияющих на наш эмоциональный фон? Потреблять их, конечно, желательно в период положительного настроения и не бессистемно, а смакуя каждый кусочек. Постепенно наш мозг на подсознательном уровне научится реагировать на эти продукты и вырабатывать те самые вожделенные «гормоны счастья», о которых многие несчастливые только мечтают.

Очень важен при этом так называемый внутренний настрой. Постарайтесь воспринимать себя как счастливую личность, не жаловаться на неудачи. Наши мысли имеют свойство материализоваться. Поэтому негативные мысли, как говорится, способны «накликать беду». Во всем стремитесь к позитиву, не ищите виноватых в своих временных неудачах, «выкорчевывайте» свои недостатки. Счастьем надо научиться рационально управлять. А это под силу каждому из нас.

И в завершение – деловой совет из области интима. К стыду своему, не помню, кто из философов изрек, но запомнил эти слова капитально: «Счастье мужчины – «я хочу», счастье женщины – «он хочет». Вдумайтесь!

И будьте счастливы!

Михаил ЗНАК, подполковник в запасе, член Союза писателей Беларуси.

Народная Воля http://www.nv-online.info
4 ЖНІЎНЯ 2020 г.

АПАВЯДАННЕ

Алена ВАСІЛЕВІЧ

ТРЭЦЯЯ ПАЛАТА

Калаж Ірыны ПУСТАВАЛАВАЙ.

Наша вольнанаёмная раніца пачынаецца звычайна з раздачы хлеба. Хлеб раздае Дуся Смольнікава – дробненькая, чорная, як галка, жанчынка з папяросай у зубах. Да вайны Дуся сядзела на кадрах мінскай фабрыкі «Камунарка». А тут, у глухім татарскім райцэнтры, у эвакашпіталі яна – «управделами».

Нас, маладых дзяўчат, Дуся задушвае сваёй уладай. Яна чытае нашы пісьмы, сочыць за нашымі паводзінамі, піша рапарты (ёй вельмі падабаецца палохаць нас гэтым грозным словам «рапарт») начальніку шпіталя.

Я ненавіджу Дусю і нараўлю кожны раз за вярсту абмінуць шпітальную кантору. Днём гэта ўдаецца. Раніцой жа – усе дарогі вядуць у Рым... У канторы Дуся раздае хлеб. Вільготны, цяжкі, як камень, цёплы добры хлеб – па шэсцьсот грамаў на дзень!

Хлеб гэты можна з'есці адразу. Можна падзяліць на дзве, на тры, на чатыры нават часткі. Я свой дзялю на тры. Прычым дзве часткі з'ядаю тут жа, адразу, у канторы, з чаем (чаем завецца ў нас бачок вару). З трэцяй, схаванай пад паліто, каб не замерзла па дарозе, бягу ў сваю бібліятэку. Аднак і тут утрываць немагчыма. Мне здаецца, што настуджаныя, у заінелых пераплётах кнігі глядзяць на мяне з крыўдай і дакорам, і таму я адварочваюся ад іх да акна.

Справіўшыся з апошнім кавалкам, я нарэшце з палёгкай усведамляю: абавязак перад маімі святымі грамамі на сёння выканаы. Можна брацца за работу.

★★★

– Сэстра! Пажалуста – мы первыя!.. – Гэта грузін Аджымілашвілі з трэцяй палаты – яе, каб і хацеў, не абмінеш.

Як запалка, гарачы і, як дзіця, наіўны, пры кожным зручным выпадку Аджымілашвілі вучыць мяне гаварыць па-свойму, па-грузінску. І нічога не можа дабіцца. Апрача «гамарджобат, амхенагебо» (добры дзень, таварышы), я нічога не магу запомніць. Аджымілашвілі злуецца, аднак не адмаўляецца вучыць мяне. Наадварот, каб заахвоціць, ён запэўнівае, што я здольная вучаніца. З гэтай прычыны ён прапануе мне нават сэрца і руку. Прапануе, праўда, не мне першай – свае сэрца і руку ён прапанаваў па чарзе амаль усім нашым дзяўчатам.

Аднак прапанова ёсць прапанова. Не зусім дакладна, праўда, можам мы толькі вырашыць з Аджымілашвілі адно пытанне: як жа будзе з яго жонкай, якая жыве ў «Тыбілісы». Аднак аптыміст Аджымілашвілі не вельмі зважае на гэту дробязь і кожны раз прапануе новыя варыянты. Найлепш, на яго думку, калі жонка будзе жыць у адной кватэры, а мы ў другой – паблізу ад яе. Жыць мы будзем, вядома, у «Тыбілісы». Выдатна будзем жыць, абяцае мне Аджымілашвілі! Ён – цырульнік. Ён добра зарабляе. Я буду за ім як царыца. Буду есці вінаград і піць віно, буду хадзіць у шаўковых плаццях.

У Аджымілашвілі лёгкае раненне. Яму ампутавалі вялікі палец на правай руцэ. У час аперацыі ён крычаў, як маленькі, а пасля аперацыі, калышучы, нібыта дзіця, сваю забінтаваную руку, доўга плакаў:

– Палчык мой, палчык!.. Гдэ ты тэпэр, мой палчык?..

...Па голасе чутно, што сёння Аджымілашвілі не ў гуморы.

– Сэстра! Гдэ маё пісьмо?

– Вам сёння няма.

– Должэн быць!.. – І шклянка з нейкім вітамінным пітвом ляціць з тумбачкі вобземлю і разбіваецца на друзачкі. Аджымілашвілі плача.

Няхай паплача. Яго бяду лёгка адбядоўваць. Прысядзь толькі да яго на ложак, пагладзь жорсткую чорную чупрыну ды, як маленькага неслуха, падакарай:

– Ну што гэта такое, Аджымілашвілі?.. Такі мужны, такі прыгожы... Сын сонечнай Грузіі – і на табе...

І тады чорныя, нібыта аксамітныя, вочы Аджымілашвілі пачынаюць паступова мякчэць і мякчэць.

– Ай, Грузыя! Ай, Грузыя! – паволі астываючы і аддаючыся ў палон мілых успамінаў, ківаецца на ложку Аджымілашвілі. Задуменны позірк аксамітных вачэй скіраваны за акно, на заснежаны шпітальны двор, на заінелыя кажухі дрэў.

– Ай, Грузыя! Ай, Грузыя! – паўтарае сам сабе Аджымілашвілі, і яму бачыцца за гэтымі снежнымі сумётамі яго родная Грузія з яе сонцам, з яе казачнымі гарамі, з яе гордымі чарнакосымі дзяўчатамі-красунямі.

– Ну, вось і малайчына. Вы ж у нас такі герой... А пісьмо вам будзе. Абавязкова будзе!

– Спасыба, сэстра, – канчаткова астывае і супакойваецца Аджымілашвілі.– А замуж ідэш?

– Ну вядома, пайду...

★★★

– Мамаеў, скачыце!

Мамаеў – ён спіць, закрыўшы твар газетай, – ускоквае як апантаны.

– Сястрыца, дай я цябе пацалую! – у захапленні крычыць ён, наровячы адной левай рукой нацягнуць халат (другая, правая, рука ў гіпсе) і памыкаючыся саскочыць на падлогу.

– Сядзіце ўжо! – прыкрыкваю я на Мамаева. – Сама падам.

Уральцу Мамаеву пісьмы ідуць штодня, часам і па два на дзень. Пакуль ён вандраваў пасля перадавой і медсанбата са шпіталя ў шпіталь, яго вясёлы нораў і, як у дзяўчыны, сінія вочы завялі не адзін дзясятак знаёмстваў з даверлівымі шпітальнымі сястрычкамі.

Сам Мамаеў ніяк не злоўчыцца пісаць левай рукой, і таму кожны дзень пасля мёртвай гадзіны адказы яго адрасаткам пішу я. Ва ўсіх гэтых адказах з аднымі і тымі ж зваротамі і развітаннямі мне даводзіцца мяняць толькі імёны.

«Здравствуй, многоуважаемая подруга Шура! В первых строках своего письма спешу уведомить, что я жив и здоров, чего и Вам желаю в Вашей молодой цветущей жизни...»

Апісаўшы ўсю сваю адысею ў заснежаны арэнбургскі стэп, Мамаеў звычайна канчае свае пісьмы гарачым цалаваннем «в горячие уста» і лірычным напамінкам: «Жду ответа, как соловей лета...»

На другі дзень тое ж самае паўтараецца Надзі, Люсі, Зіне, нейкай Анечцы, потым Машы...

Каб не зблытацца, пісьмы, на якія мы яшчэ не адказвалі, Мамаеў перавязвае ружовай стужачкай. Тыя ж, на якія ўжо ўсе пачуцці і пацалункі вычарпаны, перавязваюцца стужкай сіняй.

Спачатку я цярпліва дзень у дзень пісала тыя палымяныя дыктоўкі, не адважваючыся выказваць сваіх адносін да іх стэрэатыпнага зместу і формы, не адважваючыся абурацца іх аўтарам.

Аднак хутка я ўзбунтавалася.

– Я не буду пісаць вам, Мамаеў, штодня адно і тое ж і ўсім падрад!

– Сястрыца! Дык яны ж усё роўна пра гэта не ведаюць! – весела супакоіў мяне Мамаеў, маючы на ўвазе сваіх адрасатак. – Усё роўна ж ім прыемна!

Супроць такой логікі немагчыма было пярэчыць. Аднак я цвёрда стаяла на сваім: не буду! Буду пісаць адной якой-небудзь, а ўсім не буду.

– Дык адной жа нецікава, сястрыца! Што з тае аднае за радасць...

Уся палата памірала са смеху, а мяне разбірала злосць: падумаеш, знайшоўся харашунчык! Думае, усе так і млеюць па ім.

А Мамаеў і сапраўды быў прыгожы: сам рослы, твар светлы, з румянцам на ўсю шчаку, позірк сініх вачэй адкрыты і такі прыветны... Не дзіва, што дзяўчаты паміралі за ім. Ды ён і сам усіх іх любіў і не шкадаваў ім ні пяшчотных слоў, ні пацалункаў.

У трэцяй палаце ён таксама неўзабаве зрабіўся агульным любімчыкам. Дзяжурныя сёстры – неразлучныя сяброўкі – пасварыліся праз яго, а палатная доктарка, як дзіця, ружовая і смяшлівая, бялявая «Сашанька» (Аляксандра Іванаўна), пасварылася з сёстрамі, строга забараніўшы ім тырчаць у трэцяй палаце без патрэбы. Нашто ўжо што, а нават і наш «Аракчэеў» Дуся Смольнікава і тая знайшла пільную патрэбу да трэцяй палаты: ёй, бачыце, спатрэбілася раптам запаўняць нейкія адмысловыя анкеты...

★★★

– А з вамі, Пятрэнка, мы сёння пачытаем казкі.

Украінцу Пятрэнку таксама няма пісьма. Няма, бо няма адкуль атрымліваць, няма адкуль чакаць пісем. Пятрэнка – чарнігавец. Як пайшоў дваццаць другога чэрвеня ў райваенкамат, то больш і не вярнуўся дадому. Дома ў яго асталася жонка з чатырма дзецьмі. Пятрэнку за сорак, і мне ён здаецца безнадзейна старым чалавекам. І таму мяне вельмі дзівіць і страшэнна смешыць (што я старанна стараюся схаваць) дзіўны Пятрэнкаў клопат пра пятае дзіця, якое павінна было нарадзіцца ўжо без яго.

Пятрэнка – чалавек невялікай граматы, да таго ж па-руску чытае ён слаба, і я нашу яму кніжкі, толькі напісаныя вялікімі літарамі. Часцей за ўсё нашу яму казкі. Ён любіць іх, і яны прыносяць яму асалоду. А яшчэ найбольшая радасць для Пятрэнкі бывае, калі я сама саджуся на яго ложак і сама чытаю яму гэтыя казкі. І трэба толькі бачыць, як па-дзіцячы наіўна і шчыра спачувае Пятрэнка пакрыўджанай, бездапаможнай казачнай драбязе. Як шчыра абураецца ён вераломствам усякіх хітрых лісоў і воўчай прагавітасцю. Як шкадуе розных зайчанят.

– З вамі, Пятрэнка, сёння мы будзем чытаць казкі! – знарок бадзёра паўтараю я.

Дабрадушны, разумны Пятрэнка добра разумее маю робленую бадзёрасць і, каб памагчы мне, сам прыгнятае свой смутак і гэтак жа роблена бадзёра згаджаецца:

– Казкі – цэ дзіло! Цэ добрэ... – І тут жа пасоўваецца на ложку, зручней умошчвае сваю перабітую ў калене нагу – загадзя рыхтуе мне мясціну, дзе сесці.

★★★

І Барысевічу няма пісьма. І Барысевічу няма адкуль чакаць вестак, бо і яго, як і Пятрэнкаву, зямлю топчуць чужыя, варожыя боты. Барысевіч і не чакае пісем. Ён толькі просіць мяне не аддаваць у другія палаты пласцінку з песняй «Кацюша». Ён і спіць, паклаўшы яе пад падушку. У Барысевіча маладая жонка Каця – і гэта патэфонная «Кацюша» цяпер адзінае, што нагадвае яму самае блізкае і самае сардэчнае. Тое, што не выкажаш ніякімі словамі. А калі і захочаш часам выказаць, то хутчэй толькі сапсуеш.

Барысевіч – беларус, мой зямляк. І таму да яго ў мяне пачуцці асаблівыя, не падобныя да іншых. Пачуцці гэтыя вельмі складаныя і супярэчлівыя. З аднаго боку, мы з Барысевічам як быццам звязаны адной пупавінай – аднымі і тымі ж успамінамі і хваляваннямі: пра родную зямлю, пра свае гаманкія лясы і нівы, пра нашы беларускія зімы і вёсны – такія цяпер ад нас далёкія і такія да болю патрэбныя нам тут, у гэтым замеценым снегам арэнбургскім стэпе.

З другога боку... Дружба з Барысевічам у нас усё роўна не ладзіцца.

– Дрэнная ў мяне зямлячка! – безнадзейна махае на мяне рукой Барысевіч. – Як да чужых, дык яна добрая, а як да сваіх – дык...

І сапраўды: у Барысевіча доўгі язык, і ён умее ляпнуць такое, што слухаць брыдка. І таму я не даю яму спуску. Мне хочацца, каб мой зямляк, беларус, быў самы лепшы. А Барысевіч гэтага ніяк не разумее і разумець не хоча. Пра што б ні ўспомніў, – няхай сабе пра самае роднае, пра самае блізкае – усё роўна ўмудрыцца звесці гутарку на гарэлку, на паўлітра ды яшчэ на свае поспехі ў жанчын.

– Цьфу! – так і хочацца плюнуць на гэту яго дурную гаворку... Але не плюнеш. Пра Барысевічафрантавіка яго аднапалчанін з сёмай палаты расказвае цуды. Барысевіч і ў атаку хадзіў першы, і адзін са сваім кулямётам улажыў пад Вязьмай траха не цэлы ўзвод немцаў, і танкаў фашысцкіх падарваў не адзін... Барысевіч і цяпер, паранены ў абедзве нагі, ні разу не застогне, не паскардзіцца на боль дактарам – ён толькі лаецца так, што сёстры, калі трапляюць на гэты час, вылятаюць з палаты як кулі.

– Кіньце малоць, Барысевіч, брыдка вас слухаць! – накідваюся звычайна я на земляка, калі ён ужо вось-вось гатовы распусціць свой язык «на поўную катушку».

– Усё ёй Барысевіч кепскі... – агрызаецца, але ўсё ж спыняе сваю пласцінку Барысевіч. – Усё ёй Барысевіч не дагодзіць... Пятрэнка ёй лепшы за мяне... Ды ён жа стары! У яго ж пяцёра дзяцей! (Самому Барысевічу няма і трыццаці.)

– Лепшы! – Тут ужо і я не магу ўтрымацца ад смеху. – У сто разоў лепшы за вас...

– Каіпаў ёй лепшы... – гэта ўжо Барысевіч гаворыць шэптам.

– Можа, даволі ўжо? Можа, хопіць?

Барысевіч здагадваецца, што перабраў меру, і змаўкае.

★★★

– Сястра!.. – Каіпаў не ўскоквае, як іншыя, узрушана на пасцелі, не пагражае, не лаецца, не адварочваецца нема да сцяны. Ён чакае. Чакае, калі я раздам усе пісьмы і газеты, калі разнясу ўсім кнігі, і тады толькі падзывае мяне:

– Сястра!..

Я баюся яго зову. Баюся кожны раз, што не стрымаюся і тут жа, у палаце, на вачах усіх гэтых, такіх розных, ні ў чым не падобных адзін на аднаго дарослых мужчын, заплачу, як маленькая.

Каіпаў прыкаваны да ложка. У яго пашкоджаны хрыбетнік. Каіпаў таксама ніадкуль не атрымлівае пісьмаў. Бачачы мае пустыя рукі, ён ніколі нічога больш не гаворыць, не пытае, не просіць, ён толькі працягвае мне загадзя падрыхтаваны белы трыкутнічак, адрасаваны ў Бугуруслан у эвакабюро. Я вінавата кладу гэты трыкутнічак у кішэню свайго белага халата, папраўляю без патрэбы коўдру на ложку, ніяк не могучы адысці ад гэтага ложка.

– Ну, ну... – лёгенька трэпле мяне па руцэ Каіпаў. – Усё добра... Усё добра, сястрычка...

«Усё будзе добра», – хочацца абнадзеіць і мне яго, але язык мой не паварочваецца, і словы нібыта прырастаюць да перасохлага паднябення. І я толькі ківаю галавой: усё будзе добра...

Але ж дзе яно будзе, тое дабро, калі дактары кажуць, што Каіпаў ніколі больш не ўстане на ногі... Каіпаў сам урач, і свой стан ён разумее лепей за ўсіх дактароў, разам узятых... Аднак пра гэта ён не толькі не гаворыць – ён нават выгляду не паказвае, што разумее.

– Вы прасілі «Жана Крыстофа»...

– Дзякую. Я вельмі хацеў... Дзякую.

Больш з ім у нас няма ні пра што гаворкі. Каіпаў яшчэ раз дзякуе мне кіўком галавы і заплюшчвае вочы. Я ведаю, што ён не будзе спаць. Ён проста стаміўся. Стаміўся ад гэтай кароткай гутаркі, ад бясконцага чакання адказу, ад безнадзейнасці...

★★★

Так мінае дзень за днём. Так праходзіць месяц за месяцам... Дзе ж ён, гэты адказ на белыя трыкутнічкі Каіпава? Чаму маўчыць гэты Бугуруслан і яго эвакабюро? Чаму не напішуць яны, калі нічога не даведаліся, калі не знайшлі яшчэ дагэтуль, што яны не кінулі, не забылі, што яны шукаюць яе, гэту Веру Мікалаеўну, якую вось ужо столькі часу шукае і чакае прыкаваны да ложка Каіпаў?

І я чакаю яе, гэту зусім незнаёмую і невядомую мне жанчыну. Я не бачыла нават яе фатаграфіі, і Каіпаў нічога, апрача імя, не сказаў мне. Я проста сама прыдумала яе вобраз. Сама ўявіла і звыклася з ім, і ён зрабіўся для мяне настолькі рэальны, нібыта жыла я з гэтай невядомай мне Верай Мікалаеўнай усё жыццё.

...Яна была настаўніца. Бегучы раніцай на заняткі ў інстытут, я страчала яе штодня на гарадскім бульвары з партфелем пад пахай. У сціплым цёмным касцюме з белым каўнерыкам, з непакрытай галавой, яна таксама спяшалася і знікала заўсёды за дзвярыма школы, што была насупроць бульвара. Днём, пасля ўрокаў, дадому яе праводзіў звычайна натоўп падшыванцаў – яе вучняў. Пасля школы яна ўжо не спяшалася, не спяшаліся і яе праваднікі. Яны так трашчалі, так балбаталі ўсе ў адзін голас, што немагчыма было зразумець, як яна іх слухае і як паспявае адказваць ім усім.

У святочныя дні яе можна было стрэць у гарадскім летнім садзе, дзе-небудзь на самым ускраі, на самай бязлюднай алеі. Там яна была зусім другая: па-другому апранутая, там яна звонка смяялася, і зусім не як маці, а як дзяўчынка, навыперадкі бегала з сынам – хлопчыкам гадоў пяці-шасці.

Усё захапляла мяне ў гэтай незнаёмай жанчыне: інтэлігентнасць твару, прыгожага някідкай сціплай прыгажосцю, лёгкая паходка, вопратка і нават яе стары аблуплены партфель, напакаваны вучнёўскімі сшыткамі так, што яго немагчыма было зашпіліць. (І таму яна насіла яго пад пахай.)

Мне так хацелася быць падобнай на тую жанчыну, што непрыкметна для сябе я пераймала яе жэсты, яе паходку, я нават свой студэнцкі партфель пачала насіць так, як насіла яна свой.

Па-юначы захоплена я сачыла за кожным крокам той жанчыны і – дзіўна – ніколі чамусьці не страчала поруч з ёю мужчыны – яе мужа і бацькі яе сына.

Бог ведае, чаго толькі не малюе, куды не заводзіць і чаго толькі не абяцае палкае ўяўленне юнацтва. Маё ўяўленне малявала таго мужчыну чалавекам выключнай мужнасці і высакародства і, безумоўна ж, прыгожым. Маё паслужлівае ўяўленне малявала яго палкае каханне да гэтай пяшчотнай жанчыны. І я нават зайздросціла яму, гэтаму выдуманаму мною самою каханню...

...Каіпаў з трэцяй палаты ўяўляўся мне цяпер менавіта тым самым чалавекам, якога некалі так жадала я стрэць (і так ні разу і не стрэла) побач з той сціплай прыгожай жанчынай... Веру Мікалаеўну, якую Каіпаў шукаў з такой непераадольнай настойлівасцю, я не магла ўявіць сабе ніякай іншай жанчынай, чым тая настаўніца з майго цяпер такога далёкага горада.

І, мусіць, не ўсякі зразумеў бы, што, будучы некалі па-юнацку закаханай у тую жанчыну, цяпер гэтак жа чыста і свята любіла я і Каіпава, звязваючы яго жыццё няйнакш як з жыццём жанчыны, прызначанай яму мною ж самою.

Я любіла Каіпава і ўпотай ад людскіх вачэй горка плакала над яго бездапаможнымі трыкутнічкамі і над яго лёсам: з кожным днём, нібыта раставаў, Каіпаў гаснуў і гаснуў...

★★★

Адзін за адным пакідалі трэцюю палату нашы «старыя». Першы пакінуў яе Аджымілашвілі. За гэты час ён навучыў мяне на сваёй мове яшчэ тром сакраментальным паняццям: «я люблю цябе», «дзякуй» і «бывай».

Потым паехалі ад нас прыгажун Мамаеў і добры, ціхі Пятрэнка. Мамаеў перад дарогай бесклапотна жартаваў і запісваў адрасы ўсіх сясцёр. А маўклівы Пятрэнка непрыкметна выціраў слёзы. Ён быў удзячны чалавек, і яго ў палаце ўсе любілі.

Апошні выпісаўся Барысевіч. Выпісаўся і, хоць яго пакідалі ў запасным палку, са сваркай і лаянкай дабіўся ў ваенкамаце накіравання і адразу ж зноў паехаў на фронт.

...Каіпаў памёр у маі, калі ўжо ўсё вакол ажыло і заспявала.

Праз тыдзень пасля яго смерці адрасаваны на трэцюю палату прыйшоў Каіпаву сіні трыкутнічак. Папракнуць мяне не было каму, і я прачытала яго.

«Друг мой! Родны мой! Якое шчасце, што мы зноў разам... Бо праўда ж – тысячы кіламетраў, хіба здольны яны разлучыць нас, пакуль мы жывыя? Цяпер мы ўжо ніколі, ніколі больш не разлучымся... Толькі лячыцеся добра, толькі хутчэй ачуняйце. У мяне хутка адпачынак – і я прыеду... Не, я прылячу. Ваша В.М.».

Адказ гэтай жанчыне напісаў камісар нашага эвакашпіталя.

ФАКТ

И разгорается «Пламя»

«Пламя» – так называется солнечный парк, который недавно открылся в Сенненском районе Витебской области. Он занимает площадь в четыре гектара. Почти пять тысяч панелей будут преобразовывать солнечный свет в электроэнергию. 1,6 МВт – такова их общая мощность.

Вера КЕРНОГА.

SOS!

Залезаем в долги все глубже и глубже

Неприятную новость сообщило на днях Министерство финансов: госдолг Беларуси за полгода вырос на 17,5 процента. На 1 июля наша страна задолжала в общей сложности 52,6 миллиарда рублей.

За шесть месяцев удалось погасить всего 786,2 миллиона рублей внешнего долга.

Внутренний госдолг составил 9,3 миллиарда рублей, за шесть месяцев он увеличился на 557,5 миллиона рублей.

Виктор КОРЗУН.

США – БЕЛАРУСЬ

Получайте американскую нефть…

80 тысяч тонн нефти прибудут 6–8 августа в порт Клайпеды (Литва) для Беларуси из США. Конечный пункт назначения – ОАО «Нафтан» в Новополоцке, куда нефть будет доставлена по железной дороге.

Это уже второй танкер с американской нефтью для Беларуси. Первый прибыл в Клайпеду в июне.

Георгий КОТОВ.

НЕДВИЖИМОСТЬ

Вам нужна квартира? Пожалуйста

Компания, которая возводит столичный комплекс «Минск Мир», предложила покупателям квартир уникальный финансовый инструмент – длительную беспроцентную рассрочку. Первоначально нужно внести только 30 процентов стоимости жилья, а остальная сумма делится на равные части по количеству месяцев в определенном жильцами периоде рассрочки, максимальный срок которой – 10 лет.

Олег ПТАШНИКОВ.

МЫ И ПРИРОДА

…И пройдет в Свислочи фестиваль

15 августа в Свислочи Гродненской области пройдет экологический фестиваль «Гамоняць пушчы беларускія». Основные действия развернутся в городском парке имени Тышкевича. Можно будет сразиться в шахматном турнире огромными резными фигурами, кому-то улыбнется фортуна обыграть в карты Болотника и Кикимору. Участников фестиваля ждут также «болотный крикет» и «лесная рулетка».

Планируется организовать грибную экскурсию, в конце которой можно будет продегустировать ароматный суп. Прибывшие на фестиваль узнают много разной интересной информации о флоре и фауне Беловежской пущи. Посоревнуются между собой мастера боди-арта. С большой программой выступит ансамбль песни, музыки и танца «Белые росы».

Нина ФЕДОРЦОВА.

АКЦИЯ

Рейд по Днепру

Буда-Кошелевская районная организационная структура Белорусского общества охотников и рыболовов, Гомельская областная инспекция охраны животного и растительного мира и госинспекция по маломерным судам региона провели совместный рейд на реке Днепр. Основная часть нарушений – нахождение на воде людей без спасательных жилетов.

(БЕЛТА.)

«Народная Воля» в Facebook www.facebook.com/nv.online.info
в Vkontakte www.vk.com/nvonlineinfo

Народная Воля http://www.nv-online.info
4 ЖНІЎНЯ 2020 г.

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Андрэй АРАМНАЎ:

«За 50 долараў у школе працаваў…»

Алімпійскі чэмпіён па цяжкай атлетыцы распавёў “Народнай Волі” пра сваю сустрэчу са старшынёй Мінскага аблвыканкама Аляксандрам Турчыным, а таксама пра свае тры задачы і прэзідэнцкія выбары.

– Старшыня аблвыканкама, калі наведаўся ў наш раён, сустракаўся не толькі са мной, а ўвогуле з людзьмі, – *кажа Андрэй Арамнаў.* – У кожнага былі свае пытанні, але асабіста я папрасіў, каб для спартыўнай школы былі закуплены вельмі неабходны трэнажор і кандыцыянер, бо ў нас з-за гэтага кожны год узнікаюць праблемы.

Памятаю: пасля таго як у 2008 годзе я выйграў Алімпіяду ў Пекіне, на той момант старшыня Мінскага аблвыканкама Барыс Батура даў грошы на будаўніцтва школы, але, каб зрабіць добрую вентыляцыю, іх было недастаткова. І зараз, падчас спартыўных заняткаў, элементарна не хапае паветра.

Хаця барысаўская школа алімпійскага рэзерву – гэта кузня медалёў. Адсюль выходзілі і ўдзельнікі Алімпіяд, і прызёры чэмпіянатаў свету і Еўропы, таму спартсмены павінны трэніравацца ў добрых умовах, бо мы ж даём вынік і краіну праслаўляем. А ў нас у некаторых залах зімой холадна, а летам дыхаць няма чым.

Мяне выслухалі і абнадзеілі – сказалі, што, маўляў, пажаданні будуць выкананы. Пабачым…

– Ці праўда, што вы выступаеце за тое, каб у краіне быў пабудаваны цэнтр цяжкай атлетыкі?

– Калі я вярнуўся ў вялікі спорт, у мяне былі тры самыя галоўныя задачы.

Першая – вярнуць свае рэкорды, бо іх знялі, калі перайшоў у іншую вагавую катэгорыю.

Другая задача – хачу, каб пераможцам Алімпійскіх гульняў і прызёрам з моманту заваявання медаля плацілі пажыццёвую стыпендыю. Гэта вельмі патрэбная рэч, тым самым мы падтрымаем нашых славутых спартсменаў, якія, калі сыходзяць са спорту, не заўсёды адаптуюцца да “цывільнага” жыцця і жывуць вельмі бедна. Не ўсе ж становяцца бізнесменамі.

Напрыклад, у мяне атрымалася так, што пасля алімпійскага трыумфу, калі на нейкі час “завязаў” са штангай, наогул нічога не меў пра запас у матэрыяльным плане. Усе зберажэнні пайшлі на тое, каб залечваць траўмы, а гэта, шчыра вам скажу, далёка не танная рэч.

І мне за 50 долараў давялося працаваць у спартыўнай школе! Калі б я прыйшоў на працу адразу пасля заканчэння ўніверсітэта, то маладога спецыяліста такі заробак, можа быць, не здзівіў бы, але ж я ўжо быў сфарміраваны спартсмен. Трэба было і “камуналку” плаціць, і сям’ю карміць, і апранацца.

– Многія беларусы далёка не шыкуюць.

– Але ж прызёраў Алімпіяд не так і шмат. Гэта гонар нацыі, ды і для бюджэту, думаю, не такія вялікія грошы. Да таго ж многім алімпійцам гэтая стыпендыя, можа быць, і не патрэбна, некаторыя і насамрэч у нешта грошы ўклалі і на гэта жывуць. Але я кажу ў першую чаргу пра тых, хто мае ў падтрымцы патрэбу.

– Калі вярнуцца да будаўніцтва цэнтра…

– Гэта трэцяя задача, якую я перад сабой паставіў. Дакладней – раблю ўсё магчымае, каб прасоўваць гэтую ідэю. Пабудавана зала мастацкай гімнастыкі, ёсць шыкоўная лядовая арэна, плануюць нацыянальны футбольны стадыён... Але хто ў нас на Алімпіядах традыцыйна заваёўвае медалі? Весляры і цяжкаатлеты.

У Беларусі вельмі класная школа цяжкай атлетыкі, у нас шмат унікальных штангістаў. І паглядзіце, якія імёны! Леанід Тараненка, Аляксандр Курловіч, Валерый Шарый, Андрэй Рыбакоў… Зорны небасхіл! Дык чаму нельга, каб у віду спорту з багатымі традыцыямі быў свой цэнтр і, скажам, свой музей? Мы не толькі калекцыяніравалі б узнагароды, але і множылі б цяжкаатлетычныя веды і досвед. І гэтыя веды заставаліся б заўсёды ў краіне.

Мы ўжо даўно заслужылі сваё памяшканне. А тыя залы, дзе зараз трэніруецца зборная, можна было б аддаць юніёрскай альбо дзіцячай камандзе. Каб у маладога пакалення было больш жадання трэніравацца і нечага дасягаць.

І гэта будзе не проста цэнтр цяжкай атлетыкі, але і новыя працоўныя месцы, заахвочванне маладога пакалення для заняткаў спортам. Але зноў-такі пабачым, ці падтрымаюць улады маю ініцыятыву. Хаця я вярнуўся ў спорт не толькі для сябе, а і для ўсіх.

– Некалькі месяцаў, падчас збору подпісаў прэтэндэнтамі на прэзідэнцкую пасаду, вы агітавалі за Сяргея Чэрачня. І зараз падтрымліваеце гэтага кандыдата?

– Я проста вырашыў падтрымаць маладога перспектыўнага палітыка. Вырашыў прапіярыць яго кампанію, таму што маладое пакаленне заслугоўвае ўвагі.

– А што думаеце пра астатніх кандыдатаў?

– Нічога не думаю, бо ведаю, хто ў выніку атрымае перамогу…

Алесь СІВЫ.

ДУХОЎНАЕ

Уладзімір ЛІПСКІ

«Памілуй і ўзвысь» Малітвы.

(Працяг. Пачатак у №№ 53-60)

17 **Кожны з нас павінен дагаджаць бліжняму на дабро, на ўмацаванне.**

Пасланне да Рымлянаў, 15: 2

Людзі Божыя!
За ўсё добрае мы плацім,
за ўсё дрэннае — расплачваемся.
Калі навучымся разумець
адзін аднаго пры жыцці,
а не пасля смерці?
Няўжо думаеце,
што і ў пекле будзе гэтак жа весела,
як па дарозе туды?
У кожнага з нас ёсць
Божая жамчужына — душа.
Давайце навучымся цаніць яе,
ахоўваць, узбагачаць
і дзяліцца з бліжнімі —
на іхнюю і сваю карысць,
дзеля іхняга і свайго навучання.
Выкінем з душы гнеў,
бо ён асляпляе чалавека,
зацямняе ягоны розум.

Іголка ў руках
можа ўкалоць і тупым канцом.
Перастанем сердаваць без прычыны,
гаварыць без патрэбы,
умешвацца ў што не трэба.
Навучымся адрозніваць дабро ад зла.
Навучымся не губляць час,
бо калі не ацэнім яго,
страцім і здароўе, і грошы, і спакой.
Прыслухаемся да голасу сумлення,
прызнаем свае памылкі, сваю віну —
і станем моцнымі духам.
Навучымся мудрасці ў нашых маці:
калі мы паслухмяныя,
яны любяць нас з радасцю,
а калі мы неслухі,
яны любяць нас са слязьмі.
Пачнём слугаваць бліжняму,
як самому сабе,
і нашы вочы ўбачаць
Божую вясёлку.

Амін.

18 **Плод жа духу: любоў, радасць, мір, доўгацярплівасць, добрасць, міласэрнасць, вера, лагоднасць, устрыманасць. На такіх няма закону.**

Пасланне да Галатаў, 5: 22—23

Мой Божа!
Мама любая!
Сэрца маё поўніцца
промнямі пяшчоты.
Я ўдзячны вам
за цярпенне да мяне,
за вашу навуку,
падтрымку,
помач.
Гэтае блаславенне
спрыяла выспяванню плода
духу майго.
Я адчуваю яго:
у акрыленай любові да людзей,
у святочнай радасці жыцця,
у цярпенні і міласэрнасці
да жорсткай явы быцця.

Усё гэта загартавала мой дух,
і я малю аб адным:
дай, Божа,
дзецям маім,
жонцы маёй,
унукам маім,
сябрам сардэчным,
усім спагадлівым,
пакрыўджаным,
нястрыманым
знайсці волю і сілу,
каб уразумець,
што іншага часу жыць на зямлі
ў нас не будзе,
што ў Царстве Нябесным
мы патрэбны з пладамі духоўнымі,
а бясплодным туды дарогі няма.
Не стамлюся прамаўляць
гэтую малітву
ў бяссонні і кожным ранкам
новага дня.

Амін.

ПА-ЗА ГУЛЬНЁЙ

Дагуляўся

Незвычайную сітуацыю днямі разглядаў кантрольна-дысцыплінарны камітэт Беларускай федэрацыі футбола. У цэнтры ўвагі быў інцыдэнт, які адбыўся пасля матча 13-га тура нацыянальнага першынства па футболе.

У Барысаве гулялі лідары – мясцовы БАТЭ і салігорскі “Шахцёр”. Зразумела, што і напружанне ў матчы было, і досыць вялікая адказнасць перад балельшчыкамі, з-за якіх і ўзнікла канфліктная сітуацыя.

Рэферы з Гродна **Віталь Севасцьянік** пасля некаторых сваіх спрэчных рашэнняў на карысць “Шахцёра” абурыў асобных прыхільнікаў БАТЭ да такой ступені, што тыя вырашылі правесці з ім прафілактычную гутарку пасля гульні.

У выніку машыну, у якой суддзейская брыгада і інспектар матча вярталіся з Барысава ў Мінск, дагналі невядомыя, спынілі – і пачаўся разбор палётаў… Хаця, трэба адзначыць, да радыкальных мер справа не дайшла, і суддзі даехалі дадому без аніякіх цялесных пашкоджанняў. Так бы мовіць, фанаты абмежаваліся жоўтай карткай – папярэджаннем.

А вось відэарэгістратар запісаў усё тое, што адбывалася, і абураны Севасцьянік перадаў запіс у адпаведныя органы, якія і высветлілі галоўных дзеючых асоб гэтай драматычнай ваколфутбольнай гісторыі.

Выступіў з заявай і футбольны клуб БАТЭ: *“Мы асуджаем дзеянні асоб, што прымусова спынілі аўтамабіль, у якім знаходзіліся суддзейская брыгада і інспектар матча з “Шахцёрам”. Таксама асуджаем кіданне любых прадметаў з трыбун, асабліва ў накірунку ўдзельнікаў і афіцыйных асоб матчаў”.*

Зараз кантрольна-дысцыплінарны камітэт Беларускай федэрацыі футбола разглядзеў справу аб адміністрацыйным правапарушэнні, якое здзейсніў балельшчык **Альберт Рахімаў**, і вынес свой вердыкт: прымяніць у дачыненні да Рахімава дысцыплінарную санкцыю ў выглядзе забароны на наведванне стадыёнаў на 1 год.

Па вялікім рахунку, усё правільна, бо акрамя эмоцый у любога чалавека павінна быць і галава на плячах. Зразумела, што часам футбольныя арбітры сваімі непрафесійнымі рашэннямі могуць прымусіць і мёртвага заскрыгатаць зубамі, але ў любым выпадку нават абурэнне трэба выказваць цывілізавана. Можна традыцыйным “Суддзю на мыла!”.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

СІТУАЦЫЯ

За ўсё трэба плаціць…

Федэрацыя лёгкай атлетыкі аплаціць выкарыстанне кампазіцыі праекта Shuma.

Пра гэта кіраўнік федэрацыі **Вадзім Дзевятоўскі** сказаў *Tribuna.com*.

Нагадаем, што вакалістка праекта Shuma **Руся** (Марына Шукурава) абурылася выкарыстаннем без дазволу яе песні ў роліку БФЛА, які анансаваў старт чэмпіянату Беларусі.

«Пасля таго як была агучана прэтэнзія аб размяшчэнні роліка, «Беларусь 5» зняў ролік з вяшчання, паколькі аўтар не пажадаў, каб яго музыка выкарыстоўвалася, – яго можна зразумець. Але што тычыцца законнасці, то БДТРК, як і мяркуе, законна аплаціць выкарыстанне кампазіцыі паводле права на калектыўнае выкарыстанне. У сваю чаргу і БФЛА выдаліла з усіх сваіх крыніц дадзены ролік», – сказаў Дзевятоўскі.

«Я вельмі шкадую, што так выйшла з нашым ролікам, які пайшоў на «Беларусь 5», каб падтрымаць спорт і чэмпіянат краіны. Прыносім прабачэнні аўтару. Мы цэнім творчасць Shuma і не хацелі б канфлікту», – дадаў кіраўнік федэрацыі.

МЕРКАВАННЕ

Скарачайце лігу, калі няма грошай

Паглядзеў, як у адным з апошніх тураў чэмпіянату Беларусі па футболе лідары з лёгкасцю перамагалі аўтсайдараў. І як больш моцныя клубы сталі скупляць ігракоў у слабейшых каманд.

Перакупілі некалькі вядучых футбалістаў – і каманда “пасыпалася”. І ўзнікае пытанне: у каго тады набірацца духу барацьбы, калі ўсё даецца лёгка? Затое на міжнароднай арэне рэальны стан нашага футбола робіцца відавочным – там у большасці беларускіх каманд вынік практычна нулявы.

А яшчэ хацелася б спытацца ў Федэрацыі футбола і Міністэрства спорту і турызму пра фінансаванне футбольных каманд. Мы ж бачым, што без гроша сядзелі клубы “Гарадзея” і “Слуцк”, не ў лепшым стане “Смалявічы”… Калі фінансаванне ўскладзена на мясцовыя бюджэты, то бюджэты пасёлка Гарадзея і Мінска несупастаўляльныя. Гэта ж зразумела.

Дык можа, варта было б скараціць колькасць каманд у вышэйшай лізе, калі няма чым плаціць ігракам? Калі не ўмееце зарабляць, то і жабраваць не варта.

Мікалай ВІШНЕЎСКІ, балельшчык.

ОТКРОВЕННО

Владимир МИХУТА:

«А порой и прямо перед игрой был секс…»

Прославленный бомбардир минского гандбольного СКА 1980-х, как оказалось, был хорош не столько на спортивной площадке.

«*Однажды провел эксперимент*, – рассказал Владимир Михута *handballfast.com*. – *Правда, не на туре чемпионата Союза, а на первенстве Вооруженных сил. Выпил перед сном бутылку спирта. Наутро тренировки не было – вечером игра. После обеда хорошо выспался.*

Что я творил на площадке!.. Уровень – бог! Через пять минут разминки уже готов был играть. Веса не чувствовал – взмывал в небо и оттуда палил.

Но назавтра все это куда-то подевалось. Ноги стали пудовыми, заскрипели суставы. Размяться невозможно – будто каменный. И тогда решил: нет, спиртное в канун матчей – это не мой метод».

По словам гандболиста, секс перед игрой – это *«все индивидуально»*.

«Одни, знаю, сразу уходят на минус, а меня, наоборот, вдохновляло, – продолжает Владимир Михута. – *Накануне ночью – почему нет? А порой и прямо перед игрой – были и такие эксперименты.*

Важно было на игру успеть. В молодости ведь порой все так непредсказуемо складывается… Опять же – «вооруженка». Я жил тогда в нашей армейской гостинице – в двух шагах от игрового манежа. И когда мы с девушкой все закончили, глянул на часы и ужаснулся – игра-то вот-вот. Сразу надел игровую форму – и ходу! Когда прибежал, разминка подходила к концу. Но мне и разминаться не надо было, уже вспотел.

И что ты думаешь: десять бросков – десять голов! Летал как бабочка. Так что для меня секс – это лучший допинг. Сильнее всяких таблеток, наливок и всего остального.

Помню, у нас в команде как-то решили попрактиковаться в нетрадиционных методах мотивации. Врач этой темой интересовался и выписал откуда-то настойку женьшеня. «Давай, Вова, тридцать капель перед игрой – для поднятия боевого духа!»

Мне вроде как и не надо было его поднимать. Но подумал: раз уж медицина велит, то доверимся. Выпил тот колпачок и почувствовал себя боевым конем под командармом Буденным. Сил много, глаза горят, но только почему-то все в них двоится – четыре штанги, два вратаря, а в защите сразу двенадцать бойцов! Как-то всего многовато. Нет, подумал, не действуют на меня такие зелья, натура у меня все же тонкая и ранимая…

А вообще, идеальных режимщиков среди спортсменов вообще не встречал. Наоборот: самые яркие звезды позволяли себе многое. Наверное, сами знали, как лучше поддерживать форму.

Помню, приехал на сбор к Евтушенко в Сухуми. Впервые увидел там баскетболистов Ткаченко и Белостенного. Какие же здоровые ребята! В гандболе таких не встречал. Но больше всего меня поразили тогда не они, а гимнаст Николай Андрианов. Он шел по олимпийской базе с пачкой «Мальборо» и зажигалкой в кармане тенниски. Вокруг тренеры, уйма народу. А его это не волновало. Захотел – закурил. У меня челюсть отвисла. А кто ему претензии предъявит? Лучший гимнаст мира!»

Сергей АЛЕКСАНДРОВ.

ФУТБОЛ

Сенсацыя ў Жодзіне

Адбыліся матчы 20-га тура чэмпіянату Беларусі па футболе.

У Жодзіне мясцовы “Тарпеда-БелАЗ” па ходзе матча саступаў барысаўскаму БАТЭ 0:2, але ў выніку перамог з лікам 3:2. Барысаўская каманда прыйграла ў Жодзіне ўпершыні ў гісторыі!

Астатнія вынікі: “Слуцк” – “Шахцёр” (Салігорск) – 0:2, “Дынама” (Брэст) – “Віцебск” – 1:0, “Смалявічы” – “Белшына” (Бабруйск) – 0:3, “Славія” (Мазыр) – “Іслач” (Мінскі раён) – 2:4, “Нёман” (Гродна) – “Дынама” (Мінск) – 1:0, “Мінск” – “Рух” (Брэст) – 0:1, “Гарадзея” – “Энергетык-БДУ” (Мінск) – 1:1.

Фота: torpedo-belaz.by.

Турнірнае становішча

Каманды	Гульні	Выйгрышы	Нічыі	Паражэнні	Мячы	Ачкі
Шахцёр	20	11	7	2	35–9	40
БАТЭ	20	11	4	5	41–21	37
Нёман	19	11	4	4	24–13	37
Дынама (Мн)	20	9	6	5	28–23	33
Тарпеда-БелАЗ	20	9	3	8	22–14	30
Віцебск	20	9	3	8	27–30	30
Энергетык-БДУ	18	9	2	7	32–22	29
Дынама (Бр)	20	9	2	9	26–27	29
Іслач	20	7	8	5	20–19	29
Рух	20	7	8	5	27–20	29
Славія	19	6	5	8	26–36	23
Слуцк	19	6	3	10	21–31	21
Гарадзея	20	5	5	10	18–31	20
Мінск	18	5	3	10	19–36	18
Смалявічы	19	3	5	11	20–31	14
Белшына	20	3	4	13	18–38	13

Адрас рэдакцыі: 220030 Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 328-68-71.
Рэкламны аддзел (017) 328-66-09.
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

Падпісныя індэксы:
63222 – для індывідуальных падпісчыкаў,
632222 – для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік, выдавец і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №93/106 ад 30.04.2004. Пр-т Незалежнасці, 79/1, 220013, г. Мінск. Падпісана ў друк 03.08.2020 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 22 100 экз. Заказ № 2502.